PROMIN

ПРОМІНЬ

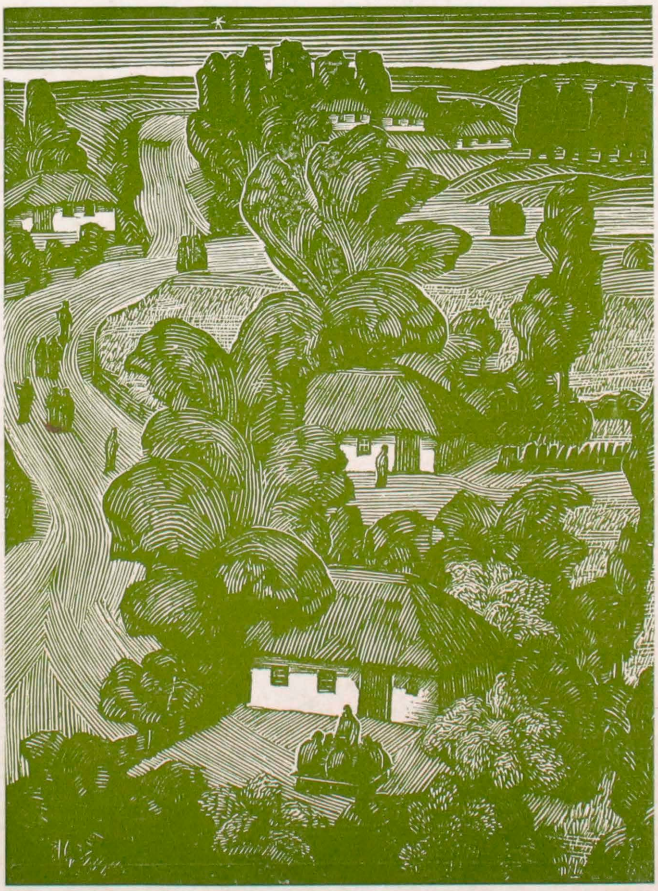

No. 4
APRIL
1983

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIV КВІТЕНЬ 1983 Ч. 4

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $12.00
Передплата до інших країн 12.00
Поодиноке число 1.20

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 4 APRIL, 1983 VOL. XXIV

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $12.00
Subscription in other countries 12.00
Single copy 1.20

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Наталка Фарина — Успіхи нашої молоді 1
Богдан Кравченко — Великий голод в Україні в 1932-33 рр. 3
Г. Мельник — Вшановано заслужену громадянку 5
М. Світуха — Нове видання мапи мов світу 6
Уляна Пелех — Ліна Костенко — поетка, що будить 7
Ліна Костенко — Доля 11
Ліна Костенко — Кобзареві 12
К. Рожак і М. Сулима — Звіт Пров. З'їзду Союзу 13
Helen Raycheba — The International Quitting Bee 15
Halyna Melnyk — 90th Birthday of the National Council of Women of Canada 16
Helen Raycheba — Women and Pornography 17
Л. Дражевська — Звернення 17
Нашим дітям 18
Р. Темертей — О. Пронченко 20
М. Лазарук — В. Шандро 21
— Гості в Редакції 22
Г. У — Свято Лесі Українки 22
Громадська і родиннна хроніка 23
Квіти незабутнім 30
Стефанія Кульба — Довкола Дому 32
Іванна Вахна — Українська виширка 32
Пресовий фонд 32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Г. І. Гавриленко — „Садок вишневий коло хати".

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон ..... $ .50
Вибране, Г. Мандрика 1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко 6.00
Довідник про Союз Українок Канади ..... .10
Листки взорів з мистецької книжки, хрестиками, явор., низин. ..... .25
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська 1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки 2.50
Навчаймо дітей своїх української мови, Митр. Іларіон ..... .20
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки 10.00
На Роковини Івана Франка 1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька 1.50
П'єси для молоді 2.50
Програма для садочків, С. Маґус 1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК 2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської 1.00
Програма на свято Св. Миколая 3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської ..... .50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК 10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська ..... .75
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК 15.00
Три сильветки, Л. Білецький 1.50
Українські коляди, С. Яременко ..... .75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова 3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак 2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді 6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Візитівки „гийсті новтс" з смолоскипом ..... тузин 1.50
Портрет Лесі Українки 2.00
Картки на листи з конвертами, з смолоскипом тузин ..... тузин 1.50
Макатки — сувенір з Ювілею 50-ліття Союзу 5.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок 1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади 15.00
Срібні ложечки з смолоскипом 12.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
№25 11024 — 82 Ave.,
Edmonton, Alberta T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Доповідь „Успіхи нашої молоді", — виголосила заступниця голови Союзу Українок пані Наталка Фарина на Провінційному З'їзді у Ванкувері 10-го жовтня 1982 р.

Успіхи нашої української молоді, до великої міри, залежать від нас, старших — від нас як батьків, як дорадників та провідників; від нас як самостійницької організації.

Я певна, що ми всі відчуваємо наслідки розгонистих 60-тих років, коли наша молодь не признавала ніяких авторитетів ані установ. Діти виростали самопасом на вулиці; бородаті й з довгим волоссям — часто трудно було розрізнити дівчину від хлопця — ноша була майже однакова. І наші українські діти, на жаль, також виростали під цим впливом та тиском. Спасенні були ті, що виростали у дбайливих домах, де постійна дисципліна, любов і тісний зв'язок панували між членами родини.

З часом суспільство перейшло у розсудливіші 70-ті роки, коли побачили, що життєвий стан не може далі так провадитись. Батьки почали обвинувачувати шкільну систему — а учителі батьків. Однак у тих розсудливих 70-тих роках суспільство почало вертатися до консервативних вартостей — до дисципліни. Психологи та соціологи почали нові перевірки, і на першому місці пропагували „Я" — атмосферу самолюбства!

І тепер, у традиційних 80-их роках, ми присвячуємо велику увагу родині. Суспільні перевороти і поспішна індустріялізація захитала її основи. Це показує посилене число розводів, приспішений відхід дітей з родинного дому і брак пошани до старшого покоління. А з упадком родинного вогнища виростає нове лихо: злочинність серед молоді і зріст ментальних забурень.

Коли говоримо про родинний занепад, то треба сказати, що Альберта є на першому місці у державній статистиці, а Британська Колюмбія на другому. В „Алберта Репорт" минулого тижня появилася така статистика: у нашій провінції, Альберті, за один тиждень було: 150 розводів, 317 розлук, 8 самогубств; 8 дітей перебрав відділ суспільної опіки за недогляд; 61 дітей батьки добровільно передали державному відділові суспільної опіки; 128 дітей стали під опікою держави через рішення суду; 3,912 дітей мешкають у призначених домах; 278 дітей були зловживанні; та було 137 передчасних припинень вагітности. А скільки випадків не було записано.

Для нас українців родина має особливе значення. Вона є, не тільки кузнею моральних цінностів, що їх передає молодому поколінню, але впродовж нашої бурхливої історії, родина зберегла нам наш національний скарб — українську мову. В родині жевріла ідея нашої національної окремішности аж поки не дозріли ми до національної свідомости. Тому для нас виринає ще більше пильна потреба берегти і скріплювати українську родину, цю підставову клітину нашої організації.

Але ми всі знаємо, що в сучасну пору родина вже не складається з батька, матері й дітей. Дуже часто є лише або батько, або мати. Що більше? Статистика каже, що кожна людина, за своє життя, пересічно, переміщується найменше чотири рази — переміститься через дорогу; на другу частину міста; до іншої провінції або на інший континент, або й на протилежний край світу. Родина — у нашому розумінні — бабусі, дідуся та первих — розсіялася! Нема тієї моральної ані фізичної допомоги від близьких членів родини. Діти збентежені! Батько чи мати при праці, а дітей чужі наймленні виховують.

Психологи кажуть, що як дитина проживе перші два роки свого життя у постійній, дбайливій любові, то воно має добру можливість пізніше розрізняти між добром і злом та виростати на пожиточного громадянина.

Ми спостерігаємо щоденно, як тиск неукраїнського довкілля на молодь відтягає її і відчужує від українського організованого життя. Він стає постійною загрозою для нашої культурної самобутности та національної ідентичности. Такий стан — це стан тривоги! Встояти проти такого тиску може тільки організація із своїми власними вартостями, і з своєю власною привабливою силою.

Молоді легковажать подружнє життя й легковажать батьківство. Часом батьки ще не заплатили кошт весілля як треба видавати гроші на розвід. Сумно!

Тут я хочу підкреслити, що історичне гасло наших самостійницьких організацій далі нам служить у наших традиційних 80-их роках. База щасливого родинного життя є любов, само-

пошана — між членами тієї родини; **самодіяльність** — дозволити членам родини діяти особисто; **самостійність** — уможливити членам родини виробити сильний український православний характер для збереження своєї ідентичности.

У 80-их роках постановім собі обов'язково усвідомити наше членство й працювати для добра і розвитку української родини.

У минулому ми мали батьківські комітети, які сходилися та радилися про ріжні способи виховання дітей. Чи не настав час, щоб ми знову творили той форум для обговорювання проблем? Чи не прийшов час, щоб ми вислухали молодь? Щоб ми вернулися до того родинного огнища, при якому наша організація збудована? Чи то СУМК, чи ТУС, чи Союз Українок — всі відділи нашої самостійницької родини мусять бути сильні.

Наша молодь нас потребує й просить нашої допомоги. В останньому обіжникові СУС сумківці так пишуть:

„Ясно, що в тому поході до скріплення української родини — чільне місце припадає Союзові Українок. Жінка, а зокрема жінка-мати є, коли не творцем, то напевно співтворцем родинної атмосфери. Поруч Союзу стоять ТУС і СУМК, що допомагають самостійницькій родині будувати світогляд молодого покоління".

Наші організації змушені змагатися з нашим оточенням, щоб ми привабили нашу молодь. У сучасну пору молодь каже, що вона не потребує організації. Для молодих є так багато активностей, що в них не стає часу. Доки вони не зможуть особисто скористати з організації, то вони до неї не приступлять. Молодь потребує відчути ту приналежність, почуття важливости, обов'язок.

Хоч ми не в силі змінити тієї сумної статистики, яку я подала, однак, рік православної молоді дає нам нагоду перевірити куди ми йдемо; оцінинити наші здобутки; списати наші недоліки; та порадитися про напрямні наших організацій. Постійне перевірювання нашої теорії та, що ми дійсно чинимо, підкріплює наш авторитет у дальшій праці. Висловивши нашу тривогу, треба накреслити плян розв'язки деяких проблем:

1. Починаючи від наймолодших, створіть ясла (nurseries) в неділю рано під час Служби Божої, де батьки чергуються доглядати дітей, щоб дати нагоду іншим бути в церкві. Чи не було б добре впровадити до тієї кімнати голосник з церкви, щоб діти від колиски прислухувалися до Служби Божої?

2. Для родин, де батьки мусять іти до праці, провадити ясла цілий тиждень. Тут можна зачинати українське православне виховання. Коли дитині чотири рочки, подбати про садочок. Пізніше є українська школа, молодший та старший СУМК.

3. Між нашими співгромадянами є організації "Big Sisters", "Big Brothers" і "Uncle At Large". Чи не є це знаменита нагода навчити дитину щось про самостійність?

4. Державний уряд установив програму "Community Development Assistance", де можна подаватися за дотацією до екзекутивного директора або інших знавців для впровадження організаційної праці. Чи ми скористали з цієї або інших програм?

5. У нас є здібні, вишколені дириґенти, драматурги, професори мови й літератури. Чи ми їх заангажували у себе, чи чужі з них користають?

6. Чому нема шість, сім, десять осіб, які б у нас працювали у дитячому театрі та постійно подорожували по цілій провінції?

7. Чи є у нас у Канаді один професійний український хор? А ми такий співучий нарід! Наша історія записана в піснях!

8. Ми висипали тисячі побудувати прекрасні будинки — тепер звернім свою увагу й тисячі на програми для молоді, щоб була жива душа у тих будовах. Наймім професійні сили, якщо ми самі не можемо це зробити.

Часто ми впадаємо духом і кажемо: „Пощо?" „Чи мені цього треба?" „Чому мені турбуватись?" Але прийде час, що ми побачимо наслідки своїх турбот і подумаємо: „Яка я рада, що я не пожаліла часу зробити щось для своєї дитини, для своєї родини, для своєї організації!"

Успіхи нашої молоді залежать від нас — залежать від того як ми зуміємо допомогти нашим молодшим, коли ми будемо дбати про них совісно, відкрито, постійно, з пошаною й з любов'ю та передамо їм ту багату спадщину наших батьків: самопошану, самодіяльність і самостійність!

Великий голод в Україні 1932–33 рр.

В 1932 і 1933 рр. загинули в Україні мільйони людей у найбільшому штучному голоді в історії людства. Тих, які відповідали за цей злочин, ніколи не віддано до суду; пам'ятників жертвам голоду не споруджено, і взагалі радянський режим робить усе можливе, щоб затерти сліди цього катаклізму.

В дійсності, „український голокост", як дехто називає голод, почався в 1929 р., коли Сталін оголосив колективізацію селянських земель і худоби, цебто оголосив грабіж селянського майна. При колгоспному устрої селяни були змушені здавати всю продукцію державі майже задармо. Сільське господарство було колективізоване силою зброї, з страшенною брутальністю. Примусова колективізація викликала широкий і спонтанний опір. Майже в усіх районах вибухали селянські повстання. Скрізь селяни вбивали свою худобу, палили урожай — аби тільки майно не дісталося державі. До сіл послано відділи армії (переважно з Росії), ДПУ і міліції для проведення колективізації. Тих, хто чинив опір, на місці розстрілювано. Українські державні і партійні службовці, які виступали проти колективізації, впали жертвами „чистки".

Основним елементом примусової колективізації, як це заявив Сталін, була „ліквідація куркулів як кляси". В дійсності, економічні міркування відіграли незначну ролю у знищенні куркулів. Боротьба з куркульством велась у першу чергу для того, щоб ліквідувати тих селян, які могли організувати і очолити будь-який опір.

Ліквідація куркулів як кляси розпочалася в січні 1930 р. і тривала до 1932 р. Згідно з офіційними джерелами, ліквідовано 200,000 куркульських господарств, цебто, приблизно мільйон людей. Куркулів вигнано з жител. Селян, які ставили опір колективізації, або розстрілювали або запроторювали до таборів примусової праці, а їхні родини вивозили на заслання. Селян, які в минулому брали активну участь в громадському житті, засилали з їхніми родинами у віддалені райони Радянського Союзу.

Заслання українських селян в далеку північ Росії здійснювалося драконськими методами. Напів-голих і босих селян затискали у залізничні вагони і перевозили до таких районів як Мурманськ, Вологда, та інші. Ось що пишуть очевидці: селян викидали в глибокий сніг у глибині зими, коли морозило на 75 градусів нижче зеро. Без сокир, без пилок, селяни почали будувати халупи з гілок. За два тижні всі діти, всі немічні й старші загинули з холоду. Доля українських селян, яких заслано в Надеждинськ, Свердловської області в Росії була типовою для засланців; з 4,800 прибувших лиш 2,300 пережили зиму. Страждання під час заслання були страшними — але вони не дорівнюють страхіттям самого голоду.

Голод 1932-33 р. був штучним, значить не погода, не врожай, а люди винні в ньому. Голод був безпосереднім результатом накинення Москвою Україні надмірної квоти заготівля зерна, якої Україна прямо не була в силі виконати. Врожай 1932 р. був більшим, ніж найгірший врожай у 1920-тих роках, коли голоду не було. Причину голоду легко зясувати — майже половину врожаю вивезено з України. Це залишило середньому селянському господарству, яке складалося з 5 або 6 душ, лише 180 фунтів зерна на цілий рік. Коли голод лютував в Україні, Сталін вивозив зерно закордон на експорт. Коли міжнародні добродійні організації заявили свою готовість допомогти голодуючому селянству, радянський уряд відмовився від допомоги твердячи, що Україна не голодує, отже допомоги не потрібно. Шляхи з України до Росії були здебільшого забльоковані, тому що в Росії, за винятком деяких чорноземних районів, де жило багато українців, не було голоду. Українське селянство опинилось у смертній пастці.

Українське партійне керівництво закликало Москву значно знизити квоти в галузі сільського господарства. Щоб запевнити послух українського керівництва, з Москви до столиці України прибула спеціяльна місія, на чолі з Молотовим, яку супроводила відповідна кількість війська. Для видобуття від селянства наміченого зерна застосовувались прерізні методи. Військо і озброєні бригади проводили масові репресії по селах проти тих селян, які не хотіли віддавати свого останнього шматочка хліба. Саме під час жнив у серпні 1932 р. схвалено ганебний закон, який визначав покарання від п'яти років у таборі примусової праці до кари смерти за „крадіж соціялістичного майна". В околиці Вінниці селян, які вмирали з голоду, засилали на п'ять років до таборів примусової праці за зірвання неспілого качана кукурудзи. Суд в Дніпропетровську засудив голодних селян до розстрілу за викрадення мішка пшениці.

Голод в Україні врешті притих у 1934 р., коли Москва знизила зернову квоту. Сталін навіть відпустив зерно з існуючих запасів. Це саме міг він зробити в 1932-33 роках, але не зробив, унаслідок чого Україну спустошив один з найбільш катастрофічних голодів в історії людства.

Колишній радянський представник Віктор Кравченко писав, що „на полі бою люди вмирають швидко, вони ведуть боротьбу до кінця, їх утримує почуття дружби і відповідальности. Але в українських селах на протязі 1932-33 років я бачив людей, які вмирали самотньо, повільно, вмирали жахливою смертю... Вони опинилися в пастці, залишені вмерти з голоду, кожний в своїй хаті, внаслідок політичного рішення, винесеного в далекій столиці за конференційним і бенкетним столом".

Мабуть однією з найжахливіших сцен у тодішній Україні була повільна і болісна смерть сотень тисяч дітей. Вони лежали по вулицях і в ровах, намагаючись добути останки сил, щоб знайти шматок якоїсь їжі. Але звичайно були вони надто слабі, і просто там таки заставала їх смерть. „Ці бідні діти", писав один німецький сільсько-господарський спеціяліст, який подорожував Україною в 1933 р., „вони гинули, як дикі звірі". Були випадки коли батьки, дивлячись на терпіння своїх власних дітей, з розпуки вбивали їх і самі сходили з ума. Були випадки і канібалізму.

Картина в селі Плешкани, Полтавської области, була типовою. Перед голодом у селі жило 2,000 людей. Тільки 982 мешканців пережили голод, не залишивши в селі нічого їстивного — жодних собак, котів, навіть кори і корінців. Перед 1932-33 роками в селі була чотириклясна школа, в якій навчалось багато дітей. Після голоду школу закрито — не залишилось жодних дітей.

Скільки було жертв? Скільки мільйонів загинуло?? Геррі Ленґ, редактор єврейського щоденника „Форвард", який друкувався в Нью-Йорку, відвідав Україну в 1933 р. й одержав таку оцінку від одного високопоставленого державного представника: „Шість мільйонів людей загинули від голоду в нашій країні... Після деякої павзи представник повторив: шість мільйонів". Більшість спеціялістів, в тому й спеціялісти з дисидентських кіл у Радянському Союзі, уважають, що під час голоду загинуло щонайменше шість мільйонів українців.

Трагедія українського селянства була національною трагедією. Ніхто інший, як сам Сталін писав, що „селянство являється головною армією національного руху". Хоч це очевидно не можна вважати завжди істинним твердженням, воно було таким в 1920-их і 1930-их роках. Якщо на початку 1920-их років радянський режим здійснював політику українізації, це було тому, що він боявся неспокою з боку селян — селянство творило масову соціяльну базу для українського національного руху. І коли українське селянство опинилось під загрозою в 1932-33 роках, українська еліта, для існування якої українізація подавала життєво-важливі соки, стала в його обороні. Евальд Амменде, який вивчав цю проблему, писав у 1936 р.:

> ...Найширші кола української інтеліґенції приєднались до боротьби: вчителі, студенти, представники радянської влади, всі вважали своїм обов'язком заявити свій протест проти дальшого обезкровлення своєї країни. Майбутні історики мусітимуть визнати, що в кампанії проти українців — весною і літом 1933 р. — радянський режим опинився перед об'єднаним народом, перед суцільним фронтом, який охоплював усіх, від найвищих радянських службовців до найбідніших селян.

Політика українізації сприяла зміцненню національної солідарности, яка створювала загрозу для плянів Сталіна щодо експлуатації України. Тому в 1933 р. Сталін наказав покінчити з цією політикою. Українізація, яка зродилась з селянством, разом з ним і загинула. Українська інтеліґенція, керівництво країни, була знищена, коли вона відмовилась стати добровільним знаряддям у викорінюванні власного народу. Чистки почались в 1933 р. і продовжувались майже безперестанку до 1936 р. За Ю. Лавріненком, 80% письменників і творчої інтеліґенції України — знищено. Таку саму кількість, якщо не більшу, українських істориків, націонал-комуністів і священиків. Чистка не оминула нікого — як писав Дмитро Шостакович, страчено навіть кількасот сліпих кобзарів. Під час єжовщини чистка була настільки всеохоплюючою, що не залишилось навіть одного секретаря місцевого виконкому, ні одного секретаря ради наркомів, залишився тільки один член ЦК і не залишилось ні одного депутата Верховної Ради України. Республіка дослівно перетворилась на феодальний маєток КДБ.

Під час Другої світової війни в Україні загинуло сім мільйонів людей, між ними два мільйони євреїв. Коли підрахувати втрати революції 1917-20 років, колективізації, голоду, чисток і Другої світової війни, тоді стає ясно, що біль-

ВШАНОВАНО ЗАСЛУЖЕНУ ЧЛЕНКУ СОЮЗУ

В суботу, 29-го січня ц.р., в ресторані „Український Караван" у Торонто, влаштовано несподіванку, якою вшановано уступившу голову Східньої Провінційної Екзекутиви Союзу Українок Канади, пані Юлію Головату.

Членки головної Східньої Провінційної Екзекутиви, що разом працювали на протязі кількох років з пані Головатою, прибули на цю несподіванку з різних місцевостей, як: Міссіса̀га, Віловдейл, Гамільтон, Етобіко й Торонто, щоб спільно подякувати пані Головатій за її жертвенну працю, витревалість і успішно пророблену організаційну роботу на позиції Пров. Екзекутиви.

По смачному обіді, при гарній українській музиці, пані Бельбас (бувша заступниця голови) привітала пані Головату від усіх відділів нашої організації та всіх присутніх членок на цьому обіді, й передала їй подарунок-альбом „Україна в карточках", як вияв вдячности за довголітню та жертвенну працю на громадській ниві.

Пані Юлія Головата

У своєму слові признання пані Головатій, пані Бельбас підкреслила — ту невтомну працю й труд, що пані Головата посвятила для розвитку й користи нашої організації, чим дала добрий приклад патріотизму, відданості та любови до українського суспільства й народу в цілості. Її ніжна душа, чуле серце та толерантність приєднали багато охочих працівників до наших відділів у Провінційній Екзекутиві.

Приємно зворушена пані Головата, подякувала своїм співпрацівникам за признання й належну увагу та шляхетний жест, а головно — за щиру та пильну кооперацію й відданість у часі виконування її обов'язків як голови Провінційної Екзекутиви!

Висловлюючи надію на „краще завтра" для нашої організації, закликала всіх членок у Східній Канаді до участи в надходячому окружному З'їзді, що має відбутися 16-го квітня ц.р. в Лонґ Бренчу, Онт., а пізніше в загальному з'їзді в Саскатуні, що буде при кінці місяця липня ц.р.

Після того, нав'язалася дискусія на різні організаційні теми, закінчила її панна Стефанія Олійник закликом до спільної знімки. Панна Олійник, як організаторка й господиня тієї „несподіванки", подякувала всім присутнім за участь, а пані Головатій побажала кріпкого здоров'я й гарної майбутности.

Г. Мельник

ше половини чоловіків і чверть жінок України загинули. Такі гори трупів були нечувані в історії людства. Разом з людьми знищено також традиції й ідеї, досягнення і надії, яке одне покоління передає другому. Яку страшну ціну прийшлось українцям заплатити за те, що не здобули незалежности. У світлі таких монументальних втрат, слід уважати подивугідним, що українське суспільство мало ще будь-яку силу, щоб засвідчити своє національне обличчя в період після Другої світової війни. Розвиток дисидентського руху з 1960-тих років є надзвичайним свідченням чіткости українських національних ідеалів. І разом з нашими братами і сестрами в Україні нам також треба голосити, щоб усі почули — ми ніколи не забудемо!

Богдан Кравченко

Канадський інститут українських студій
Альбертський університет
Едмонтон, Альберта

НОВЕ ВИДАННЯ МАПИ МОВ СВІТУ

З появою на початку лютого цього року поправленої і перероблені мапи мов світу, опублікованої комішенером офіційних мов Канади п. М. Ялденом, закінчився довший процес, якого вислід треба уважати значним здобутком української спільноти в Канаді. Це поправлене видання направило кривду зроблену українцям та іншим етно-культурним спільнотам Канади, призначаючи належне місце всіх мов у сім'ї народів світу та елімінуючи дискримінаційне трактування, яким було характерне перше видання цієї мапи.

В новому виданні мапи „Мов світу" зроблено ряд суттєвих змін, з яких найважніші — це позначення України, Балтицьких республік, Білорусі, Грузії, Арменії та Азербайджану окремими красками, виказання мов всіх цих народів у відповідних колюмнах мовних родоводів та кодифікації мов порядковими числами для легшої орієнтації глядачів. Отож українська мова займає тепер належне їй рівнорядне місце в родоводі слов'янських мов, а окрема краска, якою позначено територію України, не залишає в глядачів ніякого сумніву про її окремішність.

Одночасно, другу сторону мапи ґрунтовно перероблено, позначуючи на сильветках мапи Канади окремими красками ті географічні терени Канади, які є заселені мовними меншостями різного національного походження. За ключем статистичних даних перепису населення Канади за 1981 рік позначено різнобарвними кропками терени заселені меншостями, яких матірними мовами є італійська, німецька, українська, китайська і португальська. Хоч принцип, який вимагав щонайменше чотирьох відсотків населення в кожній окрузі, не позволив виказати україномовне населення в таких провінціях як Онтаріо чи Квебек, українське поселення в степових провінціях Канади, приблизно по лінії Вінніпеґ-Саскатун-Едмонтон, є показане правильно і виразно.

Новим елементом перевиданої мапи є факт, що в детальній статистичній таблиці подано для докладнішої орієнтації читачів всі важливіші мовні меншости Канади, яких число перевищує 100,000 осіб. Ця статистична таблиця, також основана на останньому переписі населення за 1981 рік, виказує кількість українців у кожній провінції та в північних територіях Канади і тим доповнює й уточнює дані позначені на сильветці мапи Канади. Крім статистики про українців, в тій же таблиці подані тотожні дані про італійців, німців, китайців, португальців, голяндців, поляків і греків.

Признаючи, що комішенер офіційних мов Канади п. М. Ялден дотримав умов договорення, зробленого з ним у червні минулого року, перевидаючи поправлену мапу „Мов світу", треба тепер сподіватися, що це нове видання буде якнайскорше розіслане до всіх шкіл, установ і організацій, які отримали були перше видання. Щоб запевнити, що перше видання буде вилучене з циркуляції, українці Канади, по всіх місцях нашого поселення, повинні б поцікавитися чи публічні школи, бібліотеки та інші установи на їхньому терені справді отримали і почали вживати нове й поправлене видання мапи „Мов світу".

Всім тим, які бажають отримати цю мапу безкоштовно, радимо писати прямо до п. Ялдена на адресу:

Commissioner of Official Languages
66 Slater St.
Ottawa, Ont. K1A 0T8

М. Світуха
Голова Ради Поневолених Народів в Оттаві

Б. Сірський
Голова Відділу КУК в Оттаві

Провірте Вашу передплату... Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Ми воліємо не висилати упімнень, бо вони також получені з видатками. А це Ваші гроші.

Пам'ятаймо, що лише читачі передплатники є найсильнішою базою нашого журнала.

Адміністрація „Променя"

"РОЗСТРІЛЯНЕ ВІДРОДЖЕННЯ" І ШЕСТИДЕСЯТНИКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

ЛІНА КОСТЕНКО — ПОЕТКА, ЩО БУДИТЬ ПРАГНЕННЯ ЩИРОСТИ, ПРАВДИ, ВИСОТ...

Високим зроду таке не личило, щоб те, за що ладен віддати душу, думку твою підгинало і калічило.

Л. Костенко: „Вирлооке сонце"

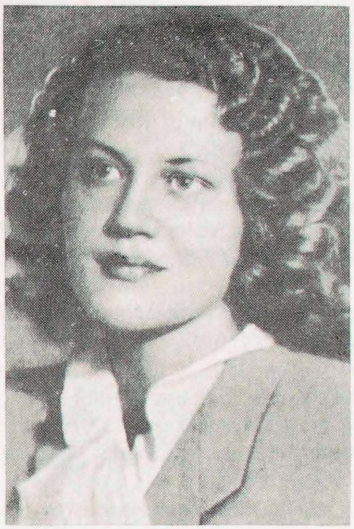

Темою про щирість і висоти почала Ліна Костенко свою творчість. У поезії „Лист" згадує, що написала її чекаючи на полустанку на поїзд. Цей лист до людей бажала написати якнайщиріше, тому надала йому форму прози, щоб читачі її сприйняли як лист. Тема ця пронизує усю її творчість. Тому поява перших поезій Костенко була безпрецедентним явищем, подією в українській радянській літературі. У 1951 році в антології „Української радянської поезії" на 63 поети 44 „найсердечнішими" словами згадували Сталіна, називаючи його „батьком народним" і „рідним", „вождем", „полководцем", „капітаном незмінним", а 19 — „проспівало хвалу" тому ж „мудрому вождеві, кращому другові українського народу" в окремих 26 творах.[1]

А ось Лінина поезія — ця чиста, як сльоза лірика, без одного фальшивого слова, яке, звичайно угроблює її, ніякого ужиткового, породійного звучання. Вона поезія щира до останнього слова, наче „живою водою правди покроплена". У ній не тільки щирість, але природність форми її вислову, небуденна висота думок, убрана в афоризми, багатство поетичної фантазії, культура вислову. Тому й критик Іван Кошелівець уважає великою заслугою Костенко те, що вона наново відкрила чисту лірику в українській радянській літературі. За нею почали появлятись інші шестидесятники. Вона стала предтечею їх.

Ліна Костенко народилася 1930 року в Ржищеві на Київщині в родині вчителів. У 1936 році разом з батьками переїхала до Києва. Тут закінчила середню школу, навчалася в педагогічному інституті. В інституті почала писати поезії. За порадою вчителів, продовжує студії літератури в Літературному інституті ім. М. Горького в Москві, закінчивши їх з відзначенням у 1956 році. Її поезії, починаючи з 1945 року, друкувались у Київських журналах „Дніпро", „Вітчизна", у Харківському „Прапорі" та у Львівському „Жовтні", а згодом в „Літературній Україні" в Києві. Перші її збірки **„Проміння землі"** (1957), **„Вітрила"** (1958) та **„Мандрівки серця"** (1961) вийшли у в-ві „Радянський письменник". Готова до друку чергова збірка „Зоряний інтеграл" не появилася, бо в 1963-64 роках настав поворот до „культу особи" часу Сталіна. Заходами в-ва „Смолоскип" в 1969 році у США вийшла найповніша збірка Костенко п.н. **„Поезії".** У ній, крім творів зі збірок (вони були вичерпані дуже швидко, тираж їх був малий — „Мандрівки серця" всього 2,500!), позбирані поезії з різних видань в Україні, Польщі та в Чехословаччині. Л. Костенко є співавтором (разом з А. Добровольським) сценарія п.н. „Перевірте свої годинники", за який дістала нагороду в 1963 р. Костенко була членом редколегії „Дніпра", вийшла з неї в 1966 році. І після цього замовкла. Її творчости не друковано аж до 1977 року, коли появилася збірка п.н. **„Над берегами вічної ріки".** У 1979 році у в-ві „Радянський письменник" вийшла **„Маруся Чурай"** — історичний роман у віршах, а в 1980 році ще одна збірка поезій п.н. **„Неповторність".**

Ім'я Л. Костенко після появи її перших віршів стало широко відомим. Її твори були перекладені на інші мови. І хоч радянські критики

[1] Богдан Кравців: Шістдесят поетів шістдесятих років. Антологія нової української поезії, в-во Пролог, 1967, стор. VI.

спочатку обвинувачували її у формалізмі, „трюкацтві" форми, тепер цього не роблять, бо тим би себе осмішували. Їм не подобалося, що Костенко не пише функціональної лірики, що вона ігнорує приписи соцреалізму, що закінчує свої поезії високої культури думки і краси вислову афоризмами, а не ужитковим висновком щодо прослави „вождів" чи радянського патріотизму.

У творчій скарбниці Костенко, крім творів на теми загальнолюдські — щирости, правди, любови, мистецтва, багато творів про красу України, її минулого, сучасного, про „ікси" історії, про кохання та сутність поезії. І справді трудно вибрати такі твори для ілюстрації сказаного, бо кожний твір — і найперший і найостанніші — неповторні, інші від попередніх, всі своєрідні.

У ранній поезії „Сміх" описана подія — чує поетка крізь вікно штучний сміх жінки. А тут квіти на підвіконня подали їй каштани, хочеться писати вірші. І бажання вилилось у рядки

Коли їм сумно — хай вони сумують.
Хай тільки не сміються штучним сміхом,
бо щирі люди закривають вікна.
(„Проміння землі", стор. 7)

А ось інші вияви сердечної безпосередности, дитячої щирости поетки. Сонце збудило Ліну, питає — чи добрий у неї ранок, „чи не плакала у вві сні?" Каже, що ранок добрий, а вночі плакала, бо снилося сонце і чужі краї. Плакали сині, сірі, чорні очі — усі її. Довго не писала Ліна мамі листа, щиро признається, що „заважає" їй „то щастя, то розваги, то просто лінь". Просить пробачення за це, а маму запевняє, що не спіткнеться на „жодній з доріг", повернеться додому й мама зможе її відразу пізнати („Проміння землі", ст. 32 і 53).

Щирість поєднана з правдою. У поезії „Тінь" („Вітрила", ст. 40) пише авторка листа „чорним по чорному", бо тінь її впала на папір, а чорним лист є ще й тому, що їй треба написати комусь слова: „Не люблю". Тяжко їх писати, тяжко „образить початок таким нелюдським кінцем". Причин такого кінця не може назвати, не винен ні він, ні вона не винна — бо така дійсність!

Вічна тема кохання спонукує Ліну писати багато поезій про це почуття, щоб розкрити єство і глибину його. І поетка це осягає, змальовуючи красу людської душі, багатство відтінів почувань, глибоке знання психіки закоханих, знаючи складність її, змальовує це з такою культурою, одухотворенністю і неповторністю, що читач справді відчуває „якийсь без смертний дотик до душі", читаючи її любовну лірику.

У збірці „Над берегами вічної ріки" 47 поезій у розділі п.н. **„Моя любове, я перед тобою"** і закінчується цей розділ ось таким багатомовним зверненням поетки:

Бери мене в свої блаженні сни.
Лиш не зроби слухняною рабою,
не ошукай і крил не обітни!
Не допусти, щоб світ зійшовся клином,
і не присни, для чого я живу:
Даруй мені над шляхом тополиним
важкого сонця древню булаву.
Не дай мені заплутатись в дрібницях,
не розміняй на спотички доріг,
Бо кості перевернуться в гробницях
гірких і гордих прадідів моїх.
І в них було кохання, як у мене,
і від любови тьмарився їм світ,
І їх жінки хапали за стремена,
та що поробиш, — тільки до воріт,
А там, а там... Жорстокий клекіт бою
і дзвін мечів до третьої весни...
Моя любове! Я перед тобою.
Бери мене в свої блаженні сни.
(„Над берегами вічної ріки", ст. 158)

І в найінтемнішій сфері особистого життя Костенко пов'язує себе з понад особистим, вищим, просить „древньої булави важкого сонця", тобто бажає бути зв'язаною з рідною з її минулим землею, а своєю творчістю світити, хоч би це було і важко.

Збірка „Неповторність" містить 15 поезій про кохання, які охоплені назвою розділу **„Тихе сяйво над моєю долею".** Тут мова і про тугу, і про потребу самотности, і мовчання, змальована загадка кохання, і особливість кохання жінки в тому, що вона закохується у лицаря, тут мова про будні, коли часто закохані стають собі рідними, але чужими, і про таке кохання, що ніколи не піддається будням, воно не знає призвичаєння, воно неповторне, бо закохана авторка вже багато років, але щодня наново закохується, вона признається: „Якби ти знав, як солодко, нестерпно, і як спочатку я тебе люблю!" Тому в коханні не сама радість і щастя, але й є отрута, печаль, жага, зойк у мовчанні, сяйво і зоряна тиша і „безмір у добі"...

Ці роздуми про любов Костенко є не тільки виявом її особливої індивідуальности, але й того клімату суспільства, серед якого вона живе. Іван Дзюба каже, що ні в чім так не виявляється „міра людського в людині", як в її став-

ленні до кохання, до цієї найінтемнішої сфери людини. Вона „охоплює собою так чи інакше і всю сферу людської духовости".[2] Тому для пізнання духовости Ліни Костенко багато дає її лірика про кохання. Тут видно справжнє сяйво її серця і душі, її глибину почувань, їх ніжність і неповторність.

Але це ми побачили тільки „сяйво над особистою долею" поетки. А творчість її не зводиться до особистого. Вона огортає світлом своєї долі всі вічні вартості, вона долею своєю вкорінена в український народ, в людство. В дуже популярній поезії п.н. **„Доля"** поетка оповідає про свій сон. Сниться їй, що ніби пішла вона на базар купувати собі Долю. Багато було там доль, всі вони набивались, хотіли, щоб їх вибрати, а одна — відвернулась. Це була Доля поета. Вона сказала, що її сестрою є поезія, а правда — їхня мати. І хоч доля попередила поетку, щоб її вона не купувала, бо доля поета принесе їй горе, що може доведеться платити й життям за неї, поетка купила її. Сон скінчився, а Доля лишилася їй. І нема в поетки жодних претенсій до своєї обраниці, хоч би не знати яке горе вона їй принесла.

В поезії **„Кобзареві"** мова про те, що авторка прийшла до Шевченка (його пам'ятника!) по пораду, бо їй тяжко жити й писати у спустошеному світі, що захитався у всьому: перемінилися традиції, інші вартості в ньому, багато тепер скалічених і безнадійних душ, цілий світ кволий, розхитаний, і хворий. Поетка питає, як Шевченко писав свої поезії ... А Кобзар відповідаючи, каже, що він „плакав і сміявся. Благословляв, співав і проклинав", він „мало турбувався, як при цьому збоку виглядав". Шевченкова порада сучасним поетам: писати відважно, загартованими словами й голосами, не белькотати, не кричати в безнадії, але заспівувати бадьоро, поривати, вести на нові шляхи. Бо відколи існує земля, не буде епохи пригожої для поетів, поети самі творили епохи, в яких ставали надхненниками віри й любови, захисниками правди, добра і краси.

Пишучи в загальновідомій поезії **„Естафети"** про те, які речі й вартості люди передають у спадку своїм нащадкам, Л. Костенко не без легкої іронії перераховує роди естафет: буфети, ложки, тупі ножі, глупота і думки чужі — у міщан, багнети — у воїнів, таємниці — у майстрів, темниці — у царів, а в поетів: — вічні духові вартості:

З душі у душу
Із мови в мову
Свободу духу і правду слова,
Не промінявши на речі тлінні —
На словолюбство і на вигоду.
І не зрониви.
Бо звук падіння
Озветься болем в душі народу.
(Ліна Костенко: П о е з і ї, ст. 161)

Бо „поет природний, як природа. Од фальші в нього слово заболить", — подає в поезії „Навіщо ж деклямація?" („Неповторність", ст. 54).

Є у Ліни коротенька поезія про роди віршів, в якій вона подає істоту поетичної творчости:

Є вірші — квіти.
Є вірші — дуби.
Є іграшки — вірші.
Є рани.
Є повелителі і раби.
І вірші є
каторжани
Крізь мури в'язниць,
по тернях лихоліть —
ідуть, ідуть по етапу століть...

Доповненням до цього є такі рядки:

Бідні лицарі коньюктури!
Ви ж забули істину просту,
що найвищі у світі котурни
не замінять власного зросту.

Пояснюючи коротко природу поезії, поетка визначила і її ролю: гарні вірші — це квіти, вони радують нас: вірші дуби — дають силу; іграшки вірші — вони для забави, з них можна любуватися, їх ритмом, римами і навіть виглядом; але є вірші рани, що їх пишуть поети з почуття болю (Шевченко, коли картав своїх земляків за байдужість до долі народу!); вірші повелителі — заставляють сприймати їх думки, діяти згідно з ними; вірші раби — це поезії підхлібні, нещирі, що ведуть до резиґнації, до рабства; вірші каторжани — за них карають каторгою (це творчість наших сучасних політв'язнів, за яку вони арештовані, страждають, але вони по „тернях лихоліть" йдучи крізь мури в'язниць, стають непроминаючими. Бо творчість „лицарів коньюнктури" — тих, що пишуть вірші раби, хоч би як її вихваляли їхні повелителі, не поведе їх на висоти, не облегшить їм життя.

[2] Іван Дзюба: „Секс", „Секс..." і трохи „антисексу" — стаття у „Широке море України, документи самвидаву України, в-во Смолоскип, Париж-Балтімор, 1972, стор. 135.

Є у Ліни рання поезія п.н. „Буває тяжко впорожні", де вона каже: „Тягар душі — мої пісні, мені буває легко з вами", бо з ними вона може піднятися вгору, не спочивати, може у горі засміятись, бо причина того тільки їй відома, а при людях вона — з їх думками..."

У творчості Л. Костенко така невичерпна криниця тем, образів, глибоких філософських роздумів, убраних у таку прекрасну форму висловів, що тяжко вибрати особливіші для характеристики її творчости. Ось, наприклад, роздуми Ліни про своє материнство — вона почувається п'ятирічною дитиною, все щось майструє, сміється, нічого не боїться, їсть цукерки і читає Брема. А це тому, що вона наскрізь переймається, живе життям свого сина. І син схожий на неї.

Обсервуючи красу природи Києва, чуючи на Володимирській гірці солов'їні менестрелі, що „доводять яблуні до сліз", поетці стало відомо, що в такому середовищі, в такому цвітінні князеві Володимирові не важко бути кам'яним.

Усе, що в природі приймає як даність, але вона зачудована й бачить лише первозданність, — се початкове, нове, нерозгадане, як чудо, хоч вона й людина двадцятого віку, що знає хімію, склад біосфери, все, що є у природі. „Вечірнє сонце" спонукало авторку висловити йому багато подяк за: втому, за волошки, за світанок, за небо в небі, за дитячий сміх, за те, „що може" і за те, „що мусить", від усіх дякує, що не оскверніли душу; за день, і вкінці за потребу слова, щоб проказати цю подяку, як молитву. Вечірнє небо виглядає для поетки як космічний цирк, вона сама вплітається в карусель цирку, мислить, страждає, плаче і сміється, але знаходить у собі опертя, бо розуміє, що в природі немає смерти, є тільки „різні стадії буття". Описуючи пролом хмари, блискавиці і грім, коли то-за крок від поетки обвуглилось воріння у Карпатах, кінчить Ліна поезію ось таким незрівняним образом:

Може вранці десь на Чорногорі
сонце встало з лівої ноги.
Ліс стоїть у зливі — як в соборі.
День погідний сяє навкруги.
(„Неповторність, стор. 69)

Ліна почувається щасливою від того, що має трохи неба і дві сосни в туманному вікні, що має здібність чути тишу, дощ, спів пташок, відчувати запах глиці у хмарі та бачити туман небом на землі, і навіть бачити вимерлих тарпанів, що знає — ходять навшпиньки біля неї сутінки і сни, а розпромінена щастям поетка відкриванням неповторности у природі „п'є за небо і за дві сосни".

Багато творів Л. Костенко в'яжуться з історичними місцями і постатями. Ось вірш „Сувид" — праслав'янське ім'я, назва теперішнього села. Може це назва поганського бога. Село особливе — у ньому й вода в криниці особлива і хмари особливо сунуть, у цьому селі люди забувають сумніви і сум. І хоч браконьєр запевняє поетку, що Сувид — це тільки міт, мох, його ніде на світі вже нема, проте, вона відчуває його присутність і гукнувши до нього, — чує Сувидове відгукування.

Твір „Пливли ми ввечері лиманом" — малює картину: розспівана молодь не усвідомила, що човен зупинився. Вгадували причину — наскочили на камінь, нема бензини, підводне царство не пускає?... Вона й гадки не мала, що причина зовсім не та, аж доки не почула сміх Байди з далини: „Що, доспівалися, нащадки? Зіпхніться перше з мілини!" — порадив Байда — досвідчений плавак.

Не можна не згадати, хоч би коротко, поем-казок і поем — „ікси" історії Л. Костенко. У них не тільки невичерпане джерело моральних етичних, національних і естетичних вартостей, що збуджують, тривожать і печуть душу, але й відкривають неповторність інтерпретації поетки подій і явищ у житті.

Ліна хоч і співчуває недолі Рогніді — дружині Володимира Великого, що великою жертвою і упокоренням здобула була серце князя, вона стала його жоною після того, коли Володимир спалив її Полоцьк, убив чоловіка й синів, а привізши до Києва, залишив задля Анни — „візантійської гави". Рогніда доживала віку в манастирі. Іронічним докором звертається поетка до „княгинечки, Рогніди, Горислави" — „Ото не треба ворога любить!" (Горислава — Рогніда. Неповторність, стор. 152).

Проникуючи в духовий світ Марусі Богуславки („Чадра Марусі Богуславки", Неповторність стор. 144), Ліна відчуває, що Маруся любить чадру, бо вона чорна і густа, за нею татари не бачать, що Марусині „очі брешуть, що тремтять її уста". Авторка знає чому султанша блукає вночі й дивиться на море, — вона чує брязкіт кайданів, і шукає ключів...

Стару монету з 1932 року знайдено на березі Чорного моря („На берег моря" — Неповторність, с. 161). Певне кинув її хтось молодий, веселий на те, щоб вернутись. Невідомо,

що з ним сталося. А хочеться знати, — чи вернувся? . . . І скільки таких монет уже є, скільки ми їх постійно кидаємо, „в це Чорне, дуже Чорне море . . .” — запитує Ліна.

Студент Микола під час вакацій проводив час з дітьми, забавляв їх, водив на груші у свій сад, облазив з дітьми кручі, байраки, забував за свої конспекти. А дівчата дивувались, відгадували різне — мабуть ще не мав своєї Беатріче. Коли від'їздив, дав своїм улюбленцям фото з підписом „На спомин”. Діти не розуміли того вислову. Але пройшли роки — Микола не повернувся з війни, а діти виросли. Ліна йде часто в поле з фото, розмовляє з ним, згадує забави дитячі і проклинає війну. Вона відчуває, що Микола з нею, прилетів у вирій, нагрітись рідним сонцем, побути під нашим зоряним небом. („Фото у далекий вирій”, „Неповторність”, стор. 197).

Багато „іксів” історії коментує Ліна. Серед них загадки з нашої історії, але є й з цілого світу. І так, гортаючи сторінки, переносить уяву поетка своїм мистецьким словом у інші далекі знані нам і незнані світи.

У поезіях про мистецтво Л. Костенко, розмовляючи з своєю музою, запевняє її, що не покладе рук, дякує їй, що вибрала її, радіє, що приходить вона до неї, що не дає спокою, мучить. Поетка знає, що плід справжньої поезії родиться з болю і муки. А її „сувціття добру зав'язь дали”, дали через те, що були биті холодами. Ліна Костенко пережила і переживає багато душевної гіркоти. Але свідомість своєї ролі в літературі, її світосприймання, вдача не дадуть їй зупинитися в путі на вершини. В її поезії, як досі, віримо, не буде того, що „підгинає і калічить думку”, не буде неправди. Вона, як про це вже висловилась „стоїть своєю душею перед усім святим”. Тож даруватиме її — свою душу і свою творчість людям — світлою, правдивою, щирою.

Уляна Пелех

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. **Ліна Костенко:** Збірки „Проміння землі”, в-во Радянський письменник, Київ, 1957.
   „Вітрила” — в-во Радянський письменник, Київ, 1958.
   „Мандрівки серця” — в-во Радянський письменник, 1961.
   „Поезії”, Українське Видавництво Смолоскип ім. Василя Симоненка, Балтімор-Париж-Торонто, 1969.
   „Над берегами вічної ріки”, в-во Радянський письменник, Київ, 1977.
   „Неповторність”, в-во ЦК ЛКСМУ „Молодь”, Київ, 1980.
2. **Іван Кошелівець:** Сучасна література в УРСР, в-во Пролог, Мюнхен, 1964.
3. **Когдан Кравців:** Шістдесят поетів шістдесятих років, Антологія нової української поезії, в-во Пролог, Нью-Йорк, 1967.

Ліна Костенко

ДОЛЯ

Наснився мені чудернацький базар:
під небом у чистому полі,
для різних людей, для щедрих і скнар,
продавалися Долі.

Одні були царівен не гірш,
а другі — як бідні Міньйони.
Хто купляв собі Долю за гріш.
А хто — і за мільйони.

Дехто щастям своїм платив.
Дехто платив сумлінням.
Дехто — золотом золотим.
А дехто — вельми сумнівним.

Долі — ворожки, тасуючи дні,
до покупців горнулись.
Долі самі набивались мені.
А тільки одна відвернулась.
Я глянула їй в обличчя ясне:
душею покликала очі . . .

— Ти, всеодно, не візьмеш мене, —
сказала вона неохоче.
— А може візьму?
— Ти собі затям, —
сказала вона суворо, —
за мене треба платити життям.
А я принесу тобі горе.

— То хто ж ти така?
Як твоє ім'я?
Чи варта такої плати?
— Поезія — рідна сестра моя.
А правда людська — наша мати.

І я її прийняла, як закон.
І диво велике сталось:
минула ніч. І скінчився сон.
А Доля мені зосталась.

Я вибрала Долю собі сама.
І що зі мною не станеться, —
у мене жодних претенсій нема
до Долі — моєї обраниці.

Ліна Костенко

КОБЗАРЕВІ

I

Кобзарю!
Знов
до тебе я приходжу,
бо ти для мене совість і закон.

Прости, що я дрібницями тривожу
твій вічний і глибокий сон.
А, може, це і не дрібниця.
Ти ж бачиш сам, які складні часи:
Великі струси,
Перелом традицій.
Переосмислення краси.
І вічний рух —
у всесвіті, у світі.
Лише могили з місця — ані руш...

О, скільки стало в нашому столітті
скалічених і безнадійних душ!
Та що ж, не дивно.
Покрутився глобус
в диму, в пожежах, у кривавій млі.
Захворів дехто на морську хворобу,
хитається на палубі землі.
Розхитаний, спустошений і кволий,
біда, якщо в мистецтво забреде, —
шукає форм не бачених ніколи,
шукає форм нечуваних ніде.

І тут же — просто шукачі прокорму,
і шахраї і скептиків юрма —
шукають найсучаснішої форми
для того змісту,
що в душі нема.

Возрадуйтеся прадіди печерні —
ось пролунав новітній благовіст!
в абстракції,
в модерній,
в істерії,
конає в корчах витончений зміст.
І сам на себе споглядає збоку —
чи є в його агонії краса...

Кобзарю мій!
Поете мій високий!
А як же ти поезії писав?
Я не писав.
Я плакав і сміявся,
Благословляв, співав і проклинав.
Сказати правду — мало турбувався,
як я при цьому виглядав.

II

Кобзарю,
знаєш,
нелегка епоха
оцей двадцятий невгамонний вік.
Завихрень — безліч.
Тиші — анітрохи.
А струсам різним утрачаєш лік.

Звичайні норми починають старіти,
тривожний пошук зводиться в закон,
коли стоїть історія на старті
перед ривком в космічній стадіон.

Вона грудьми на фініші розірве
Чумацький шлях, мов стрічку золоту.
І, невагома, у блакитній прірві
відчує враз вагому самоту.
І позитивні прокотяться луною
крізь далі неосяжно-голубі...

А як же ми,
співці краси земної?
Чи голоси у нас не заслабі?
Чи не потонуть у вітрах простору?
Чи сприймуть велич нової краси?...

Тарас гранітний дивиться суворо:
— А ви гартуйте ваші голоси!
Не постуслів'ям, пишним та барвистим,
не скаргами,
не белькотом надій,
не криком,
не переспівом на місці,
а заспівом в дорозі нелегкій.
Бо пам'ятайте, що на цій планеті,
відколи створив її Пан-Бог,
ще не було епохи для поетів,
а були поети для епох!

ЗВІТ ПРОВІНЦІЙНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК В АЛЬБЕРТІ

Альбертський З'їзд складових організацій Союзу Українців Самостійників (Інститут Св. Івана, Союзу Українок Канади, Союз Української Молоді Канади й Товариство Українців Самостійників) відбувся 19, 20, 21-го листопада 1982 року в Едмонтоні, під гаслом „Сучасна українська сім'я".

20-го листопада рано в авдиторії Св. Андрея, Іванна Дженис відкрила сесію. С.У.С. і СУМК внесли свої прапори й поставили на почесні місця. Відспівано гимни СУМК і С.У.К., і в пошану членів, що відійшли у вічність мали одну хвилину мовчанки. Отець Крищук провів молитву і побажав з'їздові успіху. Андрій Мельничук, голова СУС, дав привіт і сказав що з'їзд є скликаний на те щоб: 1) познайомитися з людьми; 2) обмінятися думками; 3) зміцнити членство. Тоді організації розійшлися на свої окремі наради.

Іванна Дженис вшанувала пані Дарію Янду корсажем і шпилькою відзнаки. Пані Янда колишня голова Провінційної Екзекутиви, яка також започаткувала школу тканння у Бенфі.

Анна Звоздецька, голова Союзу Українок Канади склала привіт і сказала, що з її подорожі по Канаді вона зауважила, що по жіночих товариствах є більше кооперації, більше молодих вписуються в члени, менше критики й більше вибачення за помилки.

Привіти склали також: Фіялка Кругляк, голова відділу при Катедрі Св. Івана й Анна Гарасимюк, голова відділу при парафії Св. Андрея. Потім складали привіти делеґатки з різних відділів Союзу.

Голова Пров. Екзекутиви, Іванна Дженис, прочитала протокол з минулого з'їзду. Ми мали 13 місячних зборів; двоє надзвичайних зборів; весняний чай, виставку і показ мод; фестиваль спадщини, де наше жіноцтво з католиками й відділом організації національного об'єднання продавали українські страви; плянувала поїздку Марії Савіцької у справі музею в Саскатуні; працювала при українськім дитячім розповіднім театрі; навчала української мови — було 28 дорослих учнів.

Провінційна Екзекутива видала дві стипендії по $200 — одну одержала Одарка Цимбалюк з Ту Гилс, а другу Марія Слабак з Едмонтону.

Музейний звіт відчитала Анастасія Сенів. Музей мав виставку і показ мод на веснянім чаю, також на фестивалі в Вегревіль, на українському дні в Стовні Плийн і у Годсон Бей крамниці. Мали виставку і продаж картин; їздила на конференції музейних працівників у Ред Дір, Альберта, у Саскатуні й у Ню Йорку. При музею викладаються курси вишивання і тканння.

Звіт касирки подала Фіона Тарновець. На внесок Катерини Істон, піддержаний Анною Емською, з'їзд прийняв звіти так як були подані писемно. Дарія Янда дала заклик щоб більше членок брали участь у курсах тканння бо як не буде досить студентів то ми стратимо доступ до школи в Бенф.

Субота, 20-го листопада 1982 р.
Спільна сесія складових організацій СУС

Голова сесії, Василь Дем'янів, покликав Богдана Зайцева, директора оселі „СЕЛО '82" подали звіт.

Богдан Зайців почав звіт короткою історією Села. Ідея Села зросла понад десять років тому, а оселя відбувається вже дев'ятий рік підряд під патронатом СУС і СУМК. В тім часі ідея Села перейшла деякі зміни, бо громада вічно міняється, і це вимагає деяких пристосовань, хоч головна ідея, цебто, огляд української культури, залишається основною.

Щодо СУМК, це є одинока правдива українсько-канадська молодеча організація, бо Пласт і СУМ, це є організації з третьої імміграції, де немає вступу без знання розговірної української мови. А тому, що в Канаді до якоїсь міри, на жаль, тратимо ужиток української мови, зайшло питання яку програму можна увести без знання мови. Тому рішено, щоб мова викладання була англійська, хоч викладається українська розговірна мова. Богдан Зайців дає питання, яке може бути сподівання з часу трьох тижнів.

Він назвав Село як свого роду циганська дитина, що міститься по різних оселях Канади, то у Вакав, Саскачевані ,як цього року), Тандер Бей, то Веселка у Манітобі, Барв'нок в Альберті, та в Монтреалі. Але в тім і сила Села, бо дається доступ Сумківцям з усіх частин Канади. Цього року були участиники від Британської Колюмбії до Нової Скошії (тобто з Галіфаксу).

Програма одобрена все-канадськими управами СУМК і СУС. Програма оригінальна. „Ми йшли", каже Б. Зайців „в незнайомий терен. Тому були і недотягнення, але, дивлячись на дев'яти років — ми побороли більшість проблем". Село повертає провідників до громад, викладачів інститутів. Щороку поправлено оселю. Цьогорічний головний проект, під проводом о. Василя Макаренка та професора д-ра Андрія Горняткевича, побудова іконостасу в місцевій церків у Вакав. Кошт проекту $710. Михайло Бойчук з Саскатуну подарував матеріял. Цього року ширше розвинено релігійну програму за українським православним обрядом. Кожного ранку молитва в каплиці.

Програма одобрена все-канадськими управами СУМК серпня до 3-го вересня. Всіх студентів було п'ятдесят (50). Багато гостей теж брали участь в програмі. Було чотирнадцять (14) вчителів, більшість за особистим зацікавленням ніж професійним. З двадцять-чотирьох курсів, чотири примусові, а двадцять виборних. Викладачі включали голову СУС, Андрія Мельничука, який представив ролю Самостійницької організації в розвитку та продовженні української ідентичності українців Канади. Курс Українсько-Православного обряду викладав о. Василь Макаренко. Викладалися ще такі курси: розмовна мова, історія України, українці 21-го століття, усна література, українська література в перекладі, побут, розпис, гончарство, тканина, писанкарство, українські танки, гра на бандурі, гра на цимбалах, музика-теорія, візантійське мистецтво східньої церкви (архітектура, іконографія), українська преса.

Цього року було 50 учасників, на 1983 р. хочемо 75 - 80. Бажано щоб кожний відділ спонзорував одного чи більше сумківців на Село, які, повернувши в громади ділитимуться з поглибленим знанням культури, своєї спадщини, та гордістю свого українського походження.

Друга частина спільної сесії була панельна дискусія. Модератор добродійка Юстина Лучак. Вона покликала Василя Дем'яніва представити панелю, „Сучасна родина". Він сказав, що у питанні виховання дітей, ще не було стілки вибору стільки тривоги та стільки намагань на професійні поради. Відчуваємо занепад поваги до батьків. Заходить питання хто відповідає за виховання дітей — чи батьки, чи й частинно поступається тепер інституціям — як школи, церкви, та оточення однолітків. Виховна роля, він підтвердив, на далі залишається найважнішою відповідальністю батьків.

Добродійка Юстина Лучак представила панелістів: професора Романа Єринюка, Петра Марковського, Фрозину Романчук та Павліну Лисак.

Проф. Р. Єринюк, декан українських студій й викладач центру українських студій в Колегії Св. Андрея, член Катедри Пресвятої Трійці у Вінніпегу, говорив про ролю церкви та священика. Роля церкви є творити громади з родин. Священик є духовним провідником якого завдання є вести своїх парафіян до спасіння. Родина є Богом благословенна установа. Він пропонує мати курси підготовлення до шлюбу.

Петро Марковський є шкільним дорадником в місцевій середній школі McNally High School. Він є вихованцем Інституту Петра Могили в Саскатуні. Його спеціялістика „фаховий дорадник" (Vocational Counsellor). Він підкреслив що, хоч дорадники мають поважні відповідальності, то все ж головна роля у вихованні та виборі фаху залежить від батьків.

Фрозина Романчук, голова місцевої „Жіночої Ради" (Local Council of Women), і членка провінційної ради, через останні чотири роки працює в едмонтонськім центрі "Child Abuse and Neglect". Вона колишня голова "Norwood Legion Women's Auxiliary" та членка музейного комітету Альбертської філії музею, та головою комітету "Child Welfare" при крайовій Жіночій Раді. Вона представила тему „Зловживання супроти дітей в родинному житті". Вона пояснила заходи які вживає завідуючий справою права дитини комітет в місті Едмонтоні.

Павліна Лисак говорила про ролю „Суспільної служби" в родинному житті. Вона теперішня заступниця голови у відділі С.У.К. при церкві Св. Андрея в Едмонтоні, та працює в едмонтонському відділі „Суспільної Служби" з неодруженими матерями. Вона пояснила яку поміч подано цим родинам.

Тоді розділено учасників на п'ять дискусійних груп, що їх очолювали: о. С. Семотюк, Давид Лупул, Богдан Зайців та Борис Фербей. Вони подали висновки дискусій. Тоді слідувала коротка загальна дискусія.

Увечері відбувся з'їздовий бенкет з концертом силами Сумківців. Господарем вечора був Дмитро Маковський. У неділю, після Святої Літургії в Катедрі Св. Івана, на спільному обіді, продовжено програму з'їзду. Головою програми був Петро Прокопів.

Дуже цікаву і змістовну головну промову виголосила Маруся Крищук, голова все-канадської управи СУМК. Слідувало відчитання резолюцій складових організацій. Резолюція Союзу Українок:

„Учасники цього провінційного з'їзду Союзу Українок Канади в Альберті, заслухавши цінних доповідей в справі Сучасної Родини постановляють — що згідно з призначенням цього 1982 року „Роком Української Православної Молоді", щоб в цьогорічнім проєкті праці провінційної екзекутиви було уведено по відділах проєкти котрі б включали цілу родину, тим самим в цей спосіб зберегти нашу молодь при родині, церкві, та організації".

Новообрана голова провінційної управи СУМК подякувала всім сумківцям за їх участь. Іванна Дженис, переобрана голова Пров. Екзекутиви С.У.К., висловила свою подяку та закрила з'їзд 1982.

АЛЬБЕРТСЬКА ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК НА 1982 - 83 Р.

Голова — Іванна Дженіс
Уступ. голова — Мирослава Фербей
Перша заст. голови — Галя Маріянич
Чергові заступ. голови є голови місцевих відділів в Едмонтоні: Філія Кругляк, Катерина Рожак, Євгенія Зотек, Анна Гарасимюк, Лелія Зубрицька.
Рекорд. секретарка — Катерина Рожак
Кореспо. секретарка — Февонія Пелех
Касирка — Фіона Тарновець.

Представниці: — до СУМК — Олександра Гоголь, культосвіти — Анна Филипчук, шкільництва — Лелія Зубрицька, садочків — Доня Ковалишин.

Референтки: „Променя" — Марія Лазарук, Фундації Н. Кобринської — Катерина Гавриш, архіву — Мирослава Фербей, Золотого віку — Софія Гриник, народного мистецтва — Анна Ємська.

Контрольна комісія: Юстина Мойсей, Галя Грекул і Анна Особа.

Музейний комітет: голова — Соня Скрипник, уступ. голова — Анаст. Сенів, заступниці — Марія Лазарук, Марія Прокопів, Дарія Янда, секретарка — Галя Федорків, касирка — Фрозина Романчук.

Катерина Рожак і Марія Сулима, секретарки

ПЕНСІОНЕР ПРО ЖУРНАЛ „ПРОМІНЬ"

Поважана Редакціє „Променя"!

Я живу в Пенсійному домі Православної громади в Саскатуні. Тут жінки мешкають і передплачують Ваш журнал. Я його переглядаю і читаю. Ви поміщуєте в ньому цікаві історичні матеріяли, які є дуже вартісні.

Я висилаю Вам $100.00 на пресовий фонд „Променя". Я є старший чоловік, член Православної громади і член Української Стрілецької Громади в Саскатуні, колишній вояк Української Армії з 1919 року.

Залишаюсь з пошаною до Вас,

Михайло Петришин

Саскатун, 12 березня 1983.

**
*

Вельмишановний Пане Петришин!

Ми складаємо Вам найщирішу подяку за Ваш дар, а ще більше за Вашого листа на Вашу опінію про наш журнал. А в подяку за це посилаємо Вам журнал, як наш дар, щоб Ви його мали та й з іншими ним ділились.

Н. Когуська, ред.

THE INTERNATIONAL QUILTING BEE

The International Quilt was initiated in 1979 as another activity to accompany the Dinner Party Exhibition. Persons were invited to commemorate women or women's organizations of their choice by making triangular quilt pieces and donating them so that they could become part of the on-going exhibition of the Dinner Party.

Each triangular piece must be 24 inches on each side, including a 2-inch border which states the name of the woman or organization honoured and the city and country. Velcro is sewn to the back of the three tips of the triangle. The piece is then attached by means of velcro to a large background material on a wall.

Everywhere the Dinner Party Exhibition travels, more quilt pieces arrive, adding yet more links to the growing chain of connections between women from all parts of the world.

The Executive of the Ukrainian Women's Association of Canada had a quilt piece prepared, see accompanying picture, to be added to the International Quilt and sent it to the Glenbow Museum, Calgary, Alberta, where the Dinner Party Exhibition was held from December 3, 1982 to February 27, 1983.

The following information was included to be placed in the Quilt Album for the benefit of interested spectators.

The Ukrainian Women's Association of Canada

The Ukrainian Women's Association of Canada was founded in 1926 in Saskatoon, Saskatchewan. It is comprised of a national executive with eighteen standing committees, five provincial executives, 145 local branches and aproximately 5000 members.

It is the oldest organization of Ukrainian women in Canada and continues its objectives of supporting the Ukrainian Orthodox Church of Canada, promoting the Ukrainian cultural heritage, maintaining a museum, publishing a magazine "Promin" and fostering tolerance amongst the citizens of Canada.

The Torch became the emblem of the Ukrainian Women's Association of Canada in 1952, under the presidency of Ol'ha Woycenko, Winnipeg. Ol'ha Dolynchuk, a member of the Executive, suggested a brooch to commemorate the

25th Anniversary of the Association. This prompted the National Executive to commission artist Myron Levytsky, Toronto, to create a suitable emblem. He designed the Torch, based on Eastern folklore. Legend has it that when enemies were about to invade the Holy Temple holding the sacred fire, the city elders extinguished the flame. But first a torch was lit and entrusted to the worthiest warrior to guard until the homeland was free again.

The members chose the Torch as being an appropriate symbol of the Association's objectives. Natalia Kohuska, editor of "Promin", enclosed the following passage to the Branches of the Association, along with the pins bearing the emblem, "The glowing Torch that you hold in your hands is the sacred flame from the altar of our rich culture. It represents the ardour of our love for our people, their faith, church, traditions, language, literature and art. This Torch, glowing in our hands, must never be extinguished. We must pass it on to those who follow in our footsteps."

A banner was designed by artist Ol'ha Lukomska, Edmonton, in 1975, using the Torch as the central motif, with the maple leaf of the flag of Canada and the trident, insignia of Ukraine, in the corners on the left side. The national colours of Ukraine, blue and yellow, were chosen in the blue satin of the banner and the gold fringe.

90th BIRTHDAY OF
THE NATIONAL COUNCIL OF WOMEN OF CANADA

Toronto and Area Council of Women will be hosting the Annual Meeting of the National Council of Women of Canada, to be held in May from the 22nd to the 27th, 1983, at Sutton Place, Toronto.

A special committee has been planning and working on many arrangements and details to ensure a successful conference that will be attended by many delegates from across Canada.

Discussing and adopting resolutions that will later be presented to the Government in the form of a brief, will be one of the most important items on the agenda. In addition to business sessions and workshops.

A prayer breakfast, a tree-planting ceremony, a special anniversary dinner, an afternoon tea at Queen's Park, are some of the highlights to be enjoyed by member delegates. Visitors and observers will be welcome to take part in the celebrations.

Earlier in the year, on February 16th, The Montreal Council of Women celebrated their 90th Anniversary with a Dinner Party. Hostesses that evening were members of the Montreal Branch of the Ukrainian Women's Association of Canada, Daughters of Ukraine.

DID YOU KNOW THAT — The National Council of Women of Canada was founded by Lady Aberdeen, wife of Canada's Governor General in 1893; and it has been in federation with the International Council of Women since 1897; and is one of the 72 National Councils of Women so federated. The International Council of Women was founded in Washington, D.C. in 1888.

Being united with many other organizations in matters of common interest produces greater influence in the improvement of conditions relative to education, economics, arts and letters, health, international affairs, laws, housing and community planning, migration and citizenship, films, radio and television, social welfare, trades and professions of women and public safety.

Council serves as a unifying body of community opinion, fostering progress locally, provincially, nationally and internationally. In unity it speaks with authority to governments and agencies.

The National Council of Women of Canada is frequently asked to participate in Government surveys of opinion. Non-governmental agencies seek support of Council in order to direct practical attention to specific problems as and when they become urgent.

Briefs are invited and presented to Royal Commissions, and other governmental appointed committees, dealing with any matter of particular concern to the Council.

Any organization of good standing with fundamental principles not at variance with avowed aims of Council, may become a member and be represented through appointed delegates.

Council's Motto is: "Do unto others as ye would that they would do unto you".

Head Office of the National Council of women of Canada is located at Suite 20, — 270 MacLaren St., Ottawa, Ont. K2P 0M3.

Halyna Melnyk

The Torch is used as the motif on the piece for the International Quilt contributed by the Ukrainian Women's Association of Canada. The design was copied from the banner and embroidered by Anna Emska, well known for her authentic Ukrainian needlework. The colours of Ukraine were used in the blue twill of the material and the gold thread for the torch and the ribbon. The red flame and the black lettering of names and numerals, using chain, stem and satin stitches, completed the piece of handicraft.

Compiled by
HELEN RAYCHEBA,
Convenor of International Affairs,
Ukrainian Women's Association of Canada,
Edmonton, 1982

ПОПРАВКА

В ч. 3 з березня, на стор. 32 у річному звіті відділу ім. Марія Маркович в Канорі, Саск., в частині проголошеного заряду має бути: „Заряд на 1983-ій рік: „Почесні членки — Анеля Стратійчук, Євгенія Козяр і Павля Данильчук.

WOMEN AND PORNOGRAPHY

The plan by First Choice Pay TV to produce and show Playboy type of programs in Canada, beginning February 1, 1983, drew strong protests from women's groups, including the Ukrainian Women's Association of Canada.

The Executive authorized the sending of a telegram of support to Maude Barlow, Co-ordinator of Equal Opportunities for Women, who organized the protest march in Ottawa on January 18, 1983. We sent a letter of protest to Donald MacPherson, president of First Choice Pay TV, with copies to Francis Fox, Judy Erola, Dr. John Meisel, Ray Hnatyshyn and Margaret Mitchell.

Two paragraphs from body of letter:

"We are living in the era of human rights. All over the world men and women are struggling to recognize themselves as human beings. That premise is upheld by Articles 5 of the Universal Declaration of Human Rights which states that no one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

In is a sad commentary on the collective consciences of our Canadian Establishment that it must make huge monetary profits by dehumanizing women and robbing them of their dignity; that it is so ready to desensitize another generation of young men who will learn that it is acceptable to achieve sexual enjoyment out of degrading and abusing women."

The Porn Industry is very adept at silencing criticism by dragging in the red herrings of censorship and freedom of choice. Even women repeat such justifications without realizing what it is that they are condoning. But consider — if any one of us should claim our freedom of choice to watch the lynching of Negroes with all the attendant cruelties, what a howl of rage and protest that would raise and rightly so!

But women are to remain silent when they are portrayed as bound, beaten, tortured, humiliated and even raped by Daddy. See Homemaker's Magazine, June 1982.

Often there is not enough time for our Executive to notify members so we are requesting that you be alert to the machinations of the porn industry and join with other women's groups in combatting it without waiting for directives from the Association. Please notify us of your actions so we will not be working in the dark. "You are clad in the armor of a righteous cause." William Jennings Bryan.

Helen Raycheba
Convenor of International Affairs
Edmonton, Alberta
January, 1983.

ЗВЕРНЕННЯ

Комітет побудови пам'ятника, на могилі, Ізидорі Косач-Борисовій у Баунд Бруку, продовжує збірку фондів, щоб завершити почату працю.

Від літа 1980 року Комітет збирав гроші на будову пам'ятника, давав заклики в українській пресі. Проєкт пам'ятника погодився зробити скульптор Михайло Черешньовський.

На початку листопада 1982 року було зібрано на будову пам'ятника $4,700.00. Члени Комітету вирішили приступити до його будови.

16 листопада 1982 р. члени Комітету: Л. Дражевська, Р. Куделя і У. Старосольська підписали домовлення з фірмою Безсовнова на побудову пам'ятника за проєктом М. Черешньовського. Пам'ятник буде з чорного граніту (з Португалії), а на ньому буде барельєф Борисової з бронзи. Пам'ятник має бути поставлений у травні 1983.

Тепер всі члени Комітету взялися, щоб перевести збірку та щоб в травні розплатитись з фірмою. Членкою Комітету побудови пам'ятника на Канаду є пані Надія Боднар, уступивша голова Союзу Українок Канади.

Тим самим звертаємось до українських жіночих організацій та до жіноцтва в Канаді взагалі помогти нам своїми пожертвами — на докінчення задуманого діла — поставити пам'ятник на могилі Ізидори Косач Борисової в Бавнд Бруку.

За комітет — **Любов Дражевська,** голова

Пожертви висилати на адресу:

St. Andrew's F.C.U.
P.O. Box 375
So. Bound Brook, N.J. 08880
(att'n. Acc. No. 1376)

НАШИМ ДІТЯМ

ЧОРНЕ ОЗЕРО

(Казка)

Іванчик був славний гуцулик. Тато і мама померли, коли він був ще маленький. Дядько Василь узяв його до себе. Коли Іванчик трохи підріс, подумав: „Хіба ж не міг би я сам заробляти на хліб?"

Ходив він у ліс, збирав гриби, суниці, малину, чорниці, носив на базар у недалекому Косові, а за вторговані грошики купував хліб і кукурудзяну муку на кулешу.

Коли йому скінчилося п'ятнадцять років життя, він пішов до заможного ґазди Ілька.

— Чи моли б ви прийняти мене за пастуха?

Ілько мав старого пастуха, що пас його худобу вже довгі роки. Були ще два хлопці-підпасичі. Але йому було шкода Іванчика сироту. От він і подумав: „Мої постухи пастимуть овець, а Іванчик хай пасе корів".

Ілько мав вісім корів. Він призначив для них окрему сіножать. Іванчик кожного ранку виганяв туди корів, а ввечері приганяв їх у загороду. Дуже тішився Іванчик, що він уже незалежний пастух. Полюбив і корів, мов би це були його друзі. Він говорив до них, співав їм пісень, приграваў на сопілці. Коли якась корова відійшла від гурту, він остерігав її.

— Не йди далеко! В лісі є ведмідь, він би тебе з'їв. А там, за тією горою є, кажуть, Чорне озеро. Хто туди піде, людина чи тварина, більше не вернеться.

Корови дивилися на Іванчика і все відповідали: „Му, му". Чи розуміли вони, чи не розуміли — не вгадаєш.

Одного вечора Іванчик помітив, що десь нема Малини, його улюбленої корови. Він перебіг увесь суміжний ліс, але корови не знайшов. Зажурений нагнав решту корів до загороди, але сам не пішов до хати. Спершу треба відшукати Малину.

Ішов він з горбка на горбок. Кликав Малину, приграваў на сопілці, думав, що вона прийде на знайому мелодію. Уже стемніло, а хлопець шукав і шукав надаремно. Раптом хмари розступилися, і з-за них викотився ясний місяць. Іванчик злякався: він стояв над Чорним озером.

Налякався, але і зрадів: його улюблена Малина пила воду з озера. Але, хто ж то ті прегарні дівчата, що танцюють на березі в різнокольорових прозорих сорочках?

Іванчик якось несамохіть приклав сопілку до уст і заграв. Малина підійшла до нього:

— Ходім додому! — сказав Іванчик. — Вже ніч, а через тебе я мусів так далеко блукати.

Та в ту ж хвилину підійшли до нього дівчата. Він упізнав: так виглядають русалки в казках і віруваннях гуцулів.

— Це, мабуть, твоя корова! — стали просити. — Дозволь надоїти з неї молока! Наша королева захворіла, і тільки молоко з червоної корови може її врятувати.

Іванчик згодився. Коли вони доїли, він сидів на круглім камені і грав. Русалки надоїли повний дзбанок, накрили покришкою і впірнули в воду. Але незабаром принесли ще сорок таких самих дзбанків і стали знов доїти. На диво, всі дзбанки наповнилися молоком. Іванчик здивувався: „Хіба ж Малина може дати нараз стільки молока?"

— Мені вже пізно! — сказав Іванчик до русалок. — Я вже мушу іти!

— Підожди до ранньої зорі! — сказала найстарша з русалок. — Тоді вирине з дна озера наша королева і обдарує тебе за твою поміч.

Хлопець подумав: вранці безпечніше йти густим лісом, як уночі, і залишився.

Ось уже зайнялася рання зірниця над Карпатами. Вода в озері захвилювалася, і на беріг вийшла королева русалок. Вона була така, як усі русалки, але мала вінок лілей на голові і була краща за їх усіх.

— Я хочу тобі подякувати! — мовила королева. — Чого собі бажаєш?

— Я бажаю, щоб мені не бракувало сили до праці, і щоб я міг бути корисним людям.

— Твоє бажання шляхетне, — відповіла королева. — Ти будеш славним лікарем. Молоко твоєї Малини лікуватиме різні хвороби, а твоя сопілка розраджуватиме зажурених.

Іванчик подякував королевій, забрав свою корову і пішов горами додому. Вже сонце підійшло високо, як Іванчик зайшов у село. Глянув і здивувався. Чому воно не таке, як було вчора? І церква не та — якась більша і вища. І хатки не стояли так, як він їх запам'ятав, і багато нових господарств з'явилося аж до ріки.

Іванчик пішов на подвір'я свого ґазди, Ілька. Воно стояло на горбку, як і давно, але всі були інші, і хата виглядала недавно збудована. Якась незнана дівчина полола в городі

коло хати. Вона чужими очима дивилася на Іванчика.

— Чи є вдома газда Ілько? — запитав Іванчик.

— Тут нема ніякого Ілька — відповіла дівчина. — Ти певно заблудив.

З хати вийшов молодий господар.

— Я ж Малинку пригнав, що вчора загубилась у лісі, — сказав Іванчик.

Господар нічого не розумів. Він завів Іванчика в хату, посадив на лаві і став розпитувати:

— Розкажи все по черзі!

Коли Іванчик розповів усе, що з ним сталося, господар сказав:

— Тепер я пригадую. Я чув від свого дідуся — царство йому небесне! — про те, що в його „дєдя" раз пропав пастух, і ніхто не дізнався, що з ним сталося. Казали люди, що десь за горою є Чорне озеро. Хто туди заблудив, вже ніколи дому не вернувся. Може й він туди попав.

А потім із здивуванням додав: — Чи то ти, той пастух Іван?

— Я пастух Іван! — Відповів Іванчик. — Значить, я провів над озером не одну ніч, а сто років. Так зачарувало мене Чорне озеро.

Дивувався Юра, праправнук Ілька, дивувалося все с е л о. Юра хотів прийняти Іванчика до себе, але Іванчик відмовився.

— Я тепер буду помагати всім людям.

Він узяв Малину і пішов від села до села, від містечка до містечка по всій Гуцульщині. Молоко Малини мало дійсно лікувальну силу, багато людей позбулося своєї хвороби. А його сопілка мала такий чудовий звук, що навіть найбільш зажурені, мусіли всміхнутися.

За Л. Тавридзькою
„Веселка"

Нова історія про поселення українців у Канаді

В рік після масових святкувань 90-річчя українського поселення в Канаді появилася в місяці грудні 1982 року англійською мовою велика історія українців Канади п. з. The Ukhainian Canadians: A. History д-ра М. Марунчака. Цю 970 сторінкову працю видала Українська Вільна Академія Наук в Канаді. Це історія здобутків і змагу української спільноти в цій країні. В ній розглядається кожний суспільний аспект її розвитку та росту.

В останньому розділі цієї монументальної книги наш відомий історик розглядає декаду канадської багатокультурности на відтинку українських студій, рідного шкільництва, двомовних кляс в публічних школах, боротьби з асиміляцією, змагання за вдержання цієї організаційно вивершеної спільноти і її статусу не тільки в Канаді, але також в українській діяспорі.

Присвячено в цій декаді належне місце організації і праці українських церков. Зображено здобутки на відтинку радіо, телевізії, фільми, української науки, українського мистецтва, обговорено письменницькі, журналістичні та мистецькі згруповання. На відтинку так званої інтеґрації з'ясовано осяги на полі економії, здобутки на парляментарному полі, в леґіслятурах та провінційних урядах. 122-ох парляментаристів та леґісляторів українського роду впродовж дев'яти декад мають свої політичні сильветки в цій книзі. Віддано обширне місце українському організованому житті, мистецьким одиницям тощо.

Книга вдекорована н и з к о ю історичних пропам'ятних світлин, української церковної архітектури, українських пам'ятників, провідних діячів і т. п.

Великою цінністю книги — це її обширні індекси, особові, предметні, організацій та інші. Багата бібліографія допоможе студентам історії як також пересічному читачеві вглибитися ще більше в 90-річчя української людини в Канаді, яка звершилась великою книгою здобутків, а тим самим великою історією.

Св. пам. Олександри Пронченко

Ой піду я піду,
Понад ліс темненький,
Та найду я найду,
Листок зелененький.

Буду лист варити,
В солодкім молоці,
Буду я зводити,
Та найкращі хлопці.

Бо кого любила,
Того ся лишила.
Кого не любила,
Тому ся судила.

Олександра Пронценко

Лишилася одна з тих безліччі пісень, які ми з тобою нераз переспівували, дорога Олександро. Майже всі вони були сповнені тугою за батьківщиною та за усім найдорожчим залишеним там. А тепер, ніби бачу тебе перед собою. Дивишся на мене своїми добрими — мудрими синіми очима, ніби про щось хочеш розказати. Може про ту долю, що тобі довелося витерпіти в концентраційнім німецькім таборі під час Другої світової війни. Попала Олександра в те пекло за те, що будучи полоненим лікарем, працюючи примусово в лікарні, безстрашно постачала медикаменти нашим партизанам, а скільки молодих полонених українських дівчат завдячують тобі своїм життям. Не для слави Олександра робила це, ризикуючи своїм життям, а зі своєї щиропатріотичної душі. Після концентраційного табору залишилася хворою на серце на все своє життя. Завдяки дбайливости свого чоловіка Сергія Пронченка, спокійно дожила до старости.

Прикмет твоєї доброї душі годі перелічити. Ми з чоловіком та дітьми були одними з тих щасливців, які зустріли тебе в лихолітті і нераз чули — „Мої ви рідні".

Пам'ять про тебе, дорога Олександро, вічно носитимем глибоко в серці.

Твоя вірна

Р. Темертей з родиною

В пам'ять Олександри Пронченко складаю 40 дол. на „Промінь".

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ШКОЛИ

Український виховальний співанник для дітей

СВІТАНОК

Видання Української Двомовної Асоціяції в Едмонтоні.

З нотами і рисунками.
Видано на гарному папері, в твердій обкладинці, стор. 115. Ціна $7.50.
Замовляйте в Союзі Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION
of Canada
#25 11024 — 82 Ave.
Edmonton, Alberta T6G 0T2

Задовжених передплатників дуже просимо вирівняти свої залеглости. Наліпка на Вашій адресі на журналі скаже Вам дату, коли Ваша передплата вигасла. Ми віримо в добру волю наших читачів. Поштовий уряд вимагає від нас точних дат передплатників, бо в іншім разі накладає за них більшу суму за пересилку. Поможіть нам виконувати нашу працю без журби та упімнень. Централя Союзу Українок Канади і Редакція „Променя".

ВШАНУВАННЯ ВАРВАРИ ШАНДРО

Едмонтон

Членки Добродійного комітету зійшлися 31 січня по обіді до помешкання пані Варвари Шандро, щоб привітати її з нагоди 80-річчя і дня уродин.

Варвара Шандро народилась 1903 р. 20 січня в селі Задибрівці, повіт Гусятин, Західна Україна в родині Івана і Євдокії Шукоплясів. До Канади батьки привезли її тримісячною дитиною. Родина Шукоплясів поселилась у Вегревил і тут Варвара виростала в домі, де зберігалися релігійні традиції. Батько Варвари був дяком в церкві і довгі роки був власником крамниці. Варвара з молоденьких літ брала участь в громадськім житті, співала в хорі, виступала в концертах.

В січні 1921 року Варвара вийшла заміж за вдівця Івана Шандра, в якого було два сини, так що вона відразу стала для них мамою. Якийсь час родина проживала на фармі, а відтак переїхала до Едмонтону. Тут Варвара була одною з 16-ти перших жінок, які заснували жіноче товариство і на тих перших зборах вона була вибрана заступницею голови, а два роки пізніше Варвара вже була головою. У два місяці пізніше родина Шандрів виїхала з Едмонтону.

Тих перших кілька років в Едмонтоні Варвара проявляла себе в згаданому жіночому товаристві, в драматичних виставах, концертах, майже кожної неділі була якась імпреза. В головних ролях виступала Варвара, навіть тепер вона співає сольо в хорі для сеньйорів. 1929 року родина Шандрів виїхала на фарми в околицю Шандро. Тут Варвара зорганізувала школу українських танців. В Шандрів народилось дві дівчинки — Зеновія, Даєна.

З часом Іван Шандро купив фарму коло містечка Ту Гилс, де вони прожили 14 років. В 1950 році вернулись до Едмонтону. Варвара відновила своє членство в жіночому товаристві і продовжує діяльність в Добродійному комітеті, де є головою. Варвара є в дорадчому комітеті СУМК, навчає сумківців вишивання та писання писанок, деякі сумківці завдяки їй стали справжніми мистцями в ділянці народного мистецтва; вона зуміла прищепити в молоді любов та гордість до свого національного походження.

Варвара і тепер радіє добрим здоров'ям. Час від часу виступає в інтерв'ю на телевізії, як святкують українці Різдво або Великдень. Тож з нагоди її 80-ліття Добродійний комітет передав $40.00, по п'ять долярів доклали пані Й. Гавриляк і О. Фіголь на оплату кліші і „Промінь". Членки гарно привітали ювілятку, голова пані Євчук вдекорували її корсажем, членки принесли торт з свічками та подали перекуску. Ювілятка подала гостям вина, подякувала за вшанування і гостина закінчилась відспіванням „„На многая літа".

Марія Лазарук, секр.

З НАГОДИ ДНЯ УРОДИН

Келовна, Б. К.

Пані Олександра Мойсюк, святкуючи 80-ліття і день своїх уродин склала дар $100.00 на журнал „Промінь".

Пані Олександра Мойсюк приїхала до Канади у молодім віці 1921 року і замешкала в Реджайні, Саск. Опісля проживала якийсь час у Принц Алберт, Саск., а останніх 27 років проживала у Вікторії, Б. К., а тепер у Келовна, Б. К.

Доки була здорова і при повних силах то своєю працею допомагала в товариствах при різних громадських підприємствах, жертвувала на громадські та народні потреби, завжди належала до жіночого товариства і церковної громади де проживала.

Тепер святкуючи свій ювілей 80-ліття склала дар — $100.00 на свою пресу — журнал „Промінь".

Щиро бажаємо нашій ювілятці пані Мойсюк здоров'я, радости та ще многих літ прожити.

Приятелька

ПОПРАВКА

В ч. 3 з березня стор. 21 в репортажі „На піддержку Гель. Групи" в першій колонці є згадка про голову відділу має бути пані Філія Кругляк (не Кругляд).

За помилку перепрошуємо.

Великих людей не конче шукай між народами великим числом. Цю правду стверджуємо вже між старовинними народами. Спартанці не числом славні, а римляни зразу малі, убогі як народ, — багаті були на героїв, майже кожна людина в них на героя виростала.

ГОСТІ В РЕДАКЦІЇ

Хто не радий гостям, особливо далеким? У понеділок, 7 березня до редакції журнала „Промінь" завітала голова Союзу Українок Канади, пані Анна Звоздецька.

Не часто бувають такі зустрічі, коли голова організації та редакція мають можливість на наради, бо ж Едмонтон на відстані тисячу миль від Вінніпегу, а нікому, здається, не є так важливо як редакції мати поруч себе голову організації, бо сотки різних більших і менших питань та справ пов'язують їх із собою.

Цього разу голова Союзу Українок, пані Звоздецька загостила до редакції та не з порожніми руками а привезла з собою повну торбу цікавих новин та викінчені на англійську мову переклади для друку в Українському Голосі — „Збірник нарисів української культури".

Цю працю Централя Союзу Українок Канади заплянувала яких п'ять років тому: опрацювати і видати двома мовами короткі есеї з таких ділянок як музика, театр, література, образотворче мистецтво, історія, релігійні та народні звичаї. Над тими ділянками працювали заслужені автори українською мовою, а останніх два роки пані в Едмонтоні працювали над перекладами на мову англійську. Остаточно праця п'яти років добігає до завершення. Все це тепер, каже голова Союзу, треба упорядкувати та довести до успішного закінчення, бо кінець діло хвалить. Відбула голова наради з управителем друкарні п. Флисом, домовилась про кошти друку, викінчення, мистецьке оформлення та інші подробиці.

На цьому наші наради не закінчились, довідуємось, що в Едмонтоні Централя Союзу живе своїм активним життям. Щойно видано цінну програму на відмічення 50-ліття великого голоду в Україні. Після цієї програми відділи Союзу на місцях будуть влаштовувати жалібні роковини. А так одна намічена і виконана праця стимулює іншу. Запляновано видати нову програму на свято День Матері, яка відповідала б сучасним вимогам членства по відділах.

З розповідей голови Союзу довідуємось, про заходи у підготовці до крайового з'їзду Союзу Українок та складових організацій СУС в Саскатуні в приміщеннях Саскачеванського університету. Готує Централя ряд проєктів у підготовці до великих днів 1000-ліття хрещення України.

Обговорювано справи журнала „Промінь", його редакцію, зміст та напрямні, а так само наближення його ювілею 25-річчя, яке припадає в січні 1985 р.

Кожна зустріч голови Союзу з членством і проводом на місцях, це крок уперед в успіхах і осягах наших завдань.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Гамільтон, Онт.

Кожного року в лютому місяці жін. т-во, відділ ім. Л. Українки в Гамільтоні відзначає геніяльну поетесу Лесю Українку бодай скромним концертом, силами членок відділу та молоді і старших учнів Рідної Школи. Свято-концерт відкрила пані Тамара Дудка, заступниця голови відділу та покликала пані Надю Пенюк провести програму. Коротким вступним словом розпочато програму.

Учениця курсів українознавства Рідної школи Ніна Дудка прочитала вірш „Леся Українка". Пані Анна Кіт прочитала доповідь в дуже змістовній формі, де вона в коротці насвітлила ніби на екрані життя Л. Українки з самого дитинства до передчасної смерти, переплітаючи віршами поетеси, яка боролася з хворобою, терпіла, а не падала духом, та закликала інших боротися за батьківщину. Маючи широкий світогляд, знаючи багато мов, Л. Українка бачила вихід, що баротьба за волю народів конечна, тому її твори написані в дусі боротьби за справедливість і волю. В її хворому тілі був сильний дух боротьби.

Оксана Сушко учениця курсу українознавства Рідної школи прочитала вірш Л. Українки „Слово чому ти не твердая криця". Наталя Проник прочитала вірш Л. Українки „І ти колись боролася мов Ізраїль". Ансамбль бандуристів ім. Остапа Вересая під керівництвом Галі Роєнко виконав 4 народні пісні.

Пані Т. Дудка прочитала вірш Л. Українки „Сльози перли". Дівочий ансамбль „Рушничок" під керівництвом Орисі Сушко виконав дві пісні, програвала на піяно Оксана Сушко. На закінчення всі проспівали „Ще не вмерла Україна".

Пані з програмового комітету завжди гостять кавою і солодким. Належиться всім подяка і виконавцям і паням за смачні солодощі та каву. **Г. У.**

Любити треба не себе, а той ідеал, що вранці життя був нам зорею.

В міру, як наближаємось до ідеалу, всі втрати минулого, проби і терпіння маліють і щезають.

Любов, погода, ясність думки про щастя загалу, хай у душі нашій живуть, вітають, хай ведуть нас до діла . . .

Світло і правду здобуваймо, а через це царство Боже тут на землі і для добрих братів здобути нам треба. **Уляна Кравченко**

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ у Форт Френцес, Онт.

Відділ ім. Л. Українки у Форт Френцес святкував свій ювілей 50-ліття в неділю 30 травня 1982 р. Свято почалось Службою Божою в неділю рано в церкві Св. Юрія Переможця — відправив парох прот. С. Кіцюк. Після Богослуження відслужено Молебень за здоров'я членок і Панахиду за покійних членок.

На запрошення прот. С. Кіцюка всі з церкви перейшли до залі Товариства Просвіти на прийняття та святочну програму. Заля Просвіти була спеціяльно на той день удекорована. Головний стіл особливо прикрашений вазою квітів посередині стола, а по боках золоті свічки — символ півстоліття. Цю прикрасу стола придбав відділ Союзу ім. Св. Анни як вияв пошани і привіту на це свято. Заля Просвіти заповнилась гостями, бо була запрошена сюди ціла громада та представники місцевих товариств. З Вінніпегу приїхала голова Провінційної Екзекутиви Союзу Українок на Манітобу пані Анна Стельмащук, як гостя-доповідачка.

Програму дня відкрила голова відділу, пані Марія Ґушуляк, привітавши гостей і попросила о. пароха провести передобідню молитву. Це був спільний святочний обід ,що його приготовили членки відділу ім. Л. Українки а членки молодшого відділу Св. Анни зайнялись виданням та обслугою гостей. За головний стіл засіли запрошені гості, представники товариств з о. парохом.

Після смачного обіду слідувала програма ювілею. Голова пані Ґушуляк представила гостей, голову Провінційної Екзекутиви Союзу пані Анну Стельмащук і попросила її до промови. Пані Стельмащук тепло привітала відділ і його членства з ювілеєм в імені Провінційної Екзекутиви та склала привіт від Централі Союзу Українок в Едмонтоні. У своїй обширній промові пані Стельмащук зупинилась на головніших завданнях і цілях організації Союзу Українок Канади та його членства; на закінчення висловила признання управі і членству за влаштування ювілею та привітала ювілянток, яких того дня відзначували грамотами.

По цім промовляв голова громади Св. Юрія Переможця п. Нелсон Роґожа. Він привітав членок з ювілеєм, висловив признання за пророблену працю, як для церковної громади, так і для просвітнього товариства — Читальні Просвіти, тому що цей відділ працював і працює для обидвох цих інституцій та побажав успіхів і на майбутнє

Склав відділові і членкам привіт прот. С. Кіцюк, який також оцінив працю і посвяту як членства відділу так працю цілої організації Союзу Українок Канади, разом з тим о. Кіцюк передав вітання і грамоту від Блаженнішого митрополита Андрея, як вияв оцінки і посвяти для справ Церкви.

У програму ювілею входило відзначування членок грамотами Союзу Українок. Голова відділу пані Ґушуляк відповідним словом признання вручила три грамоті за 50-літню працю — Єлені Ґренол — (доручено синові Миколі Ґренол), Марії Настюк (доручено дочці Катерині Зуб) і Оксані Чорній — (доручено племінниці Седі Ковальчук).

З ювілею 50-ліття відділу ім. Лесі Українки у Форт Френцис, Онт.

За 40 років праці одержали грамоти Союзу Софія Кутзак, Анна Койцан, Леся Ґушуляк, Меланя Зелена і Розалія Ґушуляк. Пані Марії Дучарні, новій членці, вручено відзнаку смолоскип.

Побажання відділові ще складали: пані Софія Ґренол від клюбу старших громадян і Сестер Кеннеді. Писемні привіти наспіли від представників уряду з Оттави; Анни Баер з Вернон, Б. К., якої мама була першою головою відділу, від жін. т-ва в Кенорі, Онт., Атікокан і Пинвуд, Робліну, Ман. і Вернону, Б. К.

Слідувала коротка концертова програма — народній танець під управою Дори Вепрук та виступ хору під управою п. В. Андрушка.

На закінчення членки подали гостям чай разом з ювілейним тортом.

М. Ґушуляк, голова

ПОДЯКА

Почуваюся до милого обов'язку скласти найщирішу подяку протепресвітерові Ф. Керніцькому за молитви від Св .Престола за моє здоров'я, а так само о. і добр. Керніцьким за відвідини мене в лікарні. Щиро дякую опікункам хворих і членкам відділу Союзу ім Лесі Українки, що мене відвідували, сусідам, приятелям, дякую за картки і квіти з побажаннями.

Замість карточок подяки складаю $25.00 на „Промінь", якого читаю і передплачую від першого числа.

Михаліна Монастирська, Вінніпег

25-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ІМ. Х. КОНОНЕНКО

Блейн Лейк - Кридор, Саск.

Вже минає 25 літ як постав відділ імени Хариті Кононенко. Це було 7 лютого 1957 року. Сестриці-парафіянки УГПЦ в Кридор, Саск. зрозуміли, що конечно треба бути зорганізованими в товариство — належати і працювати для релігійних, освітніх і культурних цілей.

Щоб перевірити свої осяги за минулих 25 літ і відсвяткувати урочисто свій ювілей, членки вибрали день 25 квітня — день Провідної Неділі — як день Срібного Ювілею (1957-1982). День був дуже гарний. В церкві Св. Петра і Павла в Кридор о. М. Стеценко відправив св. Літургію і Панахиду за покійних членок відділу. Сусідний хор УГПЦ з Гефорду допомагав.

Святочний обід і ювілейна програма відбулися в Блейн Лейк Меморіял залі. Заля була гарно удекорована. Головний стіл, накритий вишиваним обрусом, на середині три калачі, а по боках срібні свічники, а перед калачами ювілейний торт.

Отець Стеценко поблагословив страви і всі присутні відспівали Христос Воскрес.

Предсідницею програми була Марія Цьона. Вона висловила велику радість, бо Христос Воскрес, радість, що дав нам Господь чудовий день, і до того заля заповнена дорогими членками і гостями.

Катерина Парчевська, голова відділу, привітала присутніх членок з Блейн Лейку, з Гефорду, Редфілду, Виткова, Норт Бетлфорду, Принц Альберту і Саскатуну та Едмонтону — включаючи і гостей членок, котрі тепер живуть поза Б. Лейком і сердечно привітала дітей.

Про покійних членок — наперед був приготовлений пам'ятник — і Марія Неміш вичитувала імена — а по черзі засвічували свічки в їхню пам'ять Маланка Човганюк і Катерина Парчевська. Ці свічки горіли підчас цілої програми. Підчас цієї церемонії всі присутні легенько співали „Христос Воскрес".

Привіти і побажання висловили о. Н. Стеценко, Михайло Човганюк — заст. голови церковної управи, пані Оля Сметанюк, від відділу ім. О. Басарабової з Гефорду, пані Анна Дмитрюк від відділу ім. Л. Українки з Редфілд-Рішарду, пані Анна Гавриш з Борден, Саск., пані Марія Сохацька від відділу ім. Олени Пчілки з Норт Бетлфорду.

Членки відділу ім. Хариті Кононенко ті, що мають по 25 років праці у відділі — перший ряд зліва направо: Анна Боднарчук, Марія Цьона, Катерина Парчевська, Маланка Човганюк і Анна Солодюк; другий ряд: Рузя Парчевська, Ганя Равлик, Ґеня Грицюк і Марія Неміш.

Історію відділу за 25 літ читала Анна Боднарчук. Вона з'ясувала працю за 25 літ, яку ми виконували по вказівках нашої Централі С.У.К. Висловила в імени всіх те душевне задоволення, яке ми всі мали і маємо належати до нашого Союзу. Ми завдячуємо наш поступ, наші досягнення і добробут, тому, що разом в згоді працювали, і часто разом забавлялись.

На нашім ювілею були і маленькі гості-діти з Недільної школи — Деніїл (Дені) Пархома, Джинифер Цьона, Лариса Матейчук, Миланя Цьона, Каруся Матейчук і гостя Андрея Цьона з Едмонтону. Не були присутні Катруся Герман і Андрійко Герман. Діточки відспівали в'язанку пісень — „Люблю я маму" „Христос Воскрес", і „Ой минула вже зима". Хоч дітей мало, і ще дуже малі, але їх чудові дитячі голосочки глибоко насолоджували серця присутніх.

А наймолодші членки нашого відділу були в комітеті, щоб прикрасити столи, залю і прибрати торт. Також їм припав обов'язок представляти наших гостей бесідниць. Джовні Матейко представила пані Анну Звоздецьку голову Союзу Українок Канади, а Донна Пархома їй подякувала.

Пані Звоздецька висловила привіт і побажання від Централі і від себе особисто. Вислухавши історію нашого відділу, вона склала ґратуляції членкам і закликала до дальшої праці — дбати про молодших і про дітей — заохочувати, організувати і поширювати знання про своє рідне — історію, мову, віру, культуру. А щоб здійснювати ці наміри, пані Звоздецька радила мати освітньо-культурні вечірки і працювати з молодшими.

Програма продовжувалася. Членки з відділу ім. О. Басарабової в Гефорді гарно відспівали кілька пісень під умілим дириґуванням Олесі Михайлюк.

Слідувало відзначення членок. Петруся Цьона представила пані Анну Холод, голову Провінційної Екзекутиви і попросила її до слова. Пані Холод висловила радість, що мала нагоду бути присутньою, склала привіт і побажання і від Провінційної Екзекутиви. Заохочувала, щоб на-

Зліва — заступниця голови Маланя Човганюк і голова відділу Катерина Парчевська засвічують свічки за покійний членок.

далі брали активну участь в організації, в церкві, щоб дбали про те все ,що нам рідне — на славу Божу і українського народу в Канаді і поза Канадою.

Предсідниця Марія Цьона подякувала пані Холод і попросила пані Звоздецьку вручати грамоти 25-ліття. Пані Цьона представляла кожну членку, сказала коротко дещо цікавого про кожну: Імена членок: Катерина Парчевська, голова відділу вже одинадцять літ;; Марія Неміш, Ганя Равлик, Анна Солодюк, Маланка Човганюк, Рузька Парчевська, Анна Ференс, Ганя Малярчук, Ґеня Грицюк, Марія Цьона і Анна Боднарчук. Марія Цьона і Анна Боднарчук вже членками С.У.К. поверх 40 років.

Членки відділу ім. Лесі Українки з Редфілд тепер відспівали в'язанку пісень — дириґувала Ольга Никифорук ,і коли слідувало засвічування ювілейного торта, то членки з Редфілду відспівали гимн С.У.К. „За нами сестри" , всі присутні членки разом з ними. В той час голова відділу Катерина Парчевська і колишня голова відділу пані Марія Павлик із Саскатуну, та колишня голова Марія Цьона засвітили свічки. При тій нагоді згадали і колишню голову відділу пані Теклю Ткачик, яка тепер живе в Едмонтоні. Пані Павлик краяла торт.

При кінці програми голова Катерина Парчевська подякувала всім, що прибули на ювілей, всім членкам сусідних відділів, почесним гостям — о. М. Стеценкові і добродійці, всім що прибули і помогли звеличати цей день. Запросила ще остатися після програми на чайне прийняття і ювілейний торт.

Побажала всім щасливого повороту додому.

Марія Цьона

ВШАНУВАЛИ ЧЛЕНОК

Овкбурн, Ман.

Відділ Союзу Українок ім. Л. Українки в Овкбурн, Ман. відзначив своїх членок 4-го липня 1982 р.

Вечером зібралися усі членки відділу і переїхали до Гемійота ресторану. Тут після молитви їм було подано вечерю японських страв.

Після смачної вечері голова відділу Ґеня Матієшин покликала окружну представницю Анастасію Грицак до головної точки вечора.

Пані Грицак пригадала цінну працю членок відділу, а головно початки. Членки зокрема були представлені в їх заслугах. За 25 літ і більше праці в відділі були: Гилина Грицак, Маґда Матійовська, Марія Старенька, За 50 літ були Анастасія Коваль Дмитерко, Анна Матієшин, Розалія Сівіцька і Марія Ґрошок, що сидятяь. Усі були удекоровані корсажем. Голова відділу Ґеня Матієшин вручила їм грамоти від Централі. На закінчення відспівали „На многії літа".

З тієї нагоди посилаємо $50.00 на „Промінь".

Вшанувані членки відділу ім. Лесі Українки в Овкбирні, Ман.

30-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ІМ. КН. ОЛЬГИ
Лондон, Онт.

Ювілей 30-ліття відділу ім. Кн. Ольги в Лондоні, Онт., при церкві Пресвятої Трійці, відбувся в неділю 17 жовтня 1982 р.

З цієї нагоди о 10-ій годині ранку була відслужена Св. Літургія з поминальною Єктенією за померлих членок. По закінченні Св. Літургії був відслужений Молебень за здоров'я членок. Церковний хор, під управою нашої милої диригентки пані Віри Олійник з її милозвучним співом, доповнив врочистість ранішньої частини свята. По Службі Божій всі присутні зійшли до залі.

Церковна заля була святочно удекорована. На передній стіні висів помистецьки розмальований смолоскип з відповідним написом і прапор відділу. Заля була удекорована вишиваними рушниками і квітами. З боку до декору залі, додавав поваги ясно освітлений місцевий куточок, де є виставлені наші експонати.

На головнім столі стояв вдекорований Ювілейний торт, про який постаралася уступивша голова відділу пані О-ра Тищенко. За головним столом сиділи: голова Східньої Екзекутиви пані Юлія Головата, о. прот. Михайло Фляк та всі колишні голови відділу, удекоровані китицею квітів.

Голова відділу пані Віра Новицька привітала гостей та присутніх а також гостю — голову Сх. Екзекутиви Юлію Головату і вдекорувала її корсажем, а пані Головата удекорувала нашу голову відділу Віру Новицьку корсажем.

Господинею свята була Олена Кошарна. Прот. М. Фляк поблагословив страви. Хор відспівав „Отче Наш" — хвилиною мовчанки вшановано покійних членок.

Господиня свята запропонувала тост за всіх жінок, а чоловіки заспівали „многая літа".

Всі присутні засіли до багатого та смачного обіду, який приготували членки відділу. Обід подавали чоловіки, члени церковної управи.

По закінченню обіду розпочалась ювілейна програма. Господиня свята прочитала писемний привіт від колишньої голови пані С. Степанюк та представила всіх колишніх голів і гостей. З привітами виступили такі особи: Володимир Сніг, голова церковної громади, Галина Володченко від Т.О.П., п. Терентів від ОДУМ, пані А. Зварич від ЛУКЖ і від Католицьких Жінок, Борис Яремченко від оселі „Україна".

Святочну доповідь виголосила голова Союзу Українок Канади, Східньої Екзекутиви, пані Юлія Головата. Склавши привіт від управи Схід. Екзекутиви, шановна гостя, у своїм слові підкреслила важливість постійного розвою у провадженню і поширенню ідеалів Союзу. Закликала членство не легковажити організаційних справ, а навпаки докладати всіх зусиль як на громадських і церковних нивах на користь нашому українському загалові в збереженню ідентичности і забезпечення свого організаційного життя. Закінчивши доповідь, пані Голова сказала „Нехай Господь Бог має Вас у витривалости, доброї християнської співпраці, пошану одної до другої і взаємну любов.

Отець настоятель, прот. М. Фляк, висловив шану і признання членству відділу за його великий вклад праці у громадському і церковнім житті.

Пані Віра Яремченко, прочитала гарно опрацьовану історію відділу, яку подаємо при кінці цього допису.

Хор під проводом диригентки пані Віри Олійник проспівав чотири пісні.

Коротку історію відділу подала В. Яремченко — (скорочено).

Хор, що брав участь у ювілейному святі відділу: наперед сидять зліва направо: Юлія Головата, голова Пров. Екзекутиви, прот. М. Фляк, добр. Фляк, Віра Новицька, голова. Стоять хористи зліва направо: Оля Суліван, Олена Кошарська, Ора Тищенко, Мотя Пилипенко, пані Ющенко, пані Блощинська, диригентка хору Віра Олійник, Роза-Марія Шиндлер, Ліза Джонсон, Катя Джонсон, три внучки пані Блощинської — пані Педенко, Валя Близнюк, Ніна Кузьменко і пані Г. Губа.

У 1952 році 20 січня за ініціятивою сл. п. добродійки Клеоніки Квасницької, при громаді Пресв. Тройці організувався відділ Союзу Українок ім. Княгині Ольги.

В склад першої управи увійшли слідуючі особи: Н. Кудловська — голова, Г. Володченко — секр., Р. Ковальчук — скарб., І. Паращенко — заст. голови, В. Яремченко — кор. секр.; Т. Педенко, В. Калюжна і Н. Ващенко — ревізійна комісія.

Відділ від початку свого існування, віддавав усі свої сили для укріплення Божого храму, щоб наша прибатьківська Церква залишилася для майбутнього покоління. Не легко доводиться нам, в чужому оточенні зберегти себе національно. Для цього наше жіноцтво брало активну участь у численних своїх організаційних з'їздах, влаштовувало аматорські вистави, щорічні святкуванн пам'яті Л. Українки і героїнь, та інших визначних жінок, веселі вечори, запрошувано з промовами голів наших централь, відвідини голови музею, вряджували виставки українського мистецтва, а в 1972 році в рамцях закону для охорони етнічних культур Канади й з піддержкою допомоги (ґренту) канадського уряду — показ історичної й національної ноші, з участю музею Екзекутиви Союзу Українок Канади в Торонто.

Впродовж 30 років, ми брали участь у всіх національних імпрезах в рамцях місцевого КУК. Жіноцтво всеціло віддержує церковний і світський хори, працює сестрицями в Божому Храмі, в Рідній та Недільній школах, бібліотеці, виховниками при організації ОДУМ, відвідують хворих; щорічно беремо участь у Передріздвяних фестивалах етнічних груп м. Лондон, влаштовуючи при цьому виставки українського мистецтва, показ і продаж печива, та малювання писанок, відсвятковано 25-ліття відділу Союзу Українок Канади, зібрано експонати для мистецького кутка. Вся ця праця посилює наше культурне життя, але й вимагає від нас жінок чимало труду.

Для цієї ж загальної цілі жіноцтво завжди вирозуміло співпрацювало з управами громад, брало активну участь у всіх відтінках громадського життя, та допомагало йому як морально, так і матеріяльно (фінансово). Для цього ми, жінки, влаштовували всі громадські обіди і взагалі жіноче т-во перебрало на себе всю господарську працю в громаді.

Впродовж 1952 — 1982 років головами відділу були такі пані:

Н. Кудловська, Е. Слюсар, Г. Володченко, В. Яремченко, В. Паращенко, С. Степанюк, О. Співак, В. Калюжна, Т. Ноженко, О. Кошарна, В. Новицька, О. Тищенко.

В 1959 р. організовано сестрицтво, яке існувало 3 роки і вся праця виконувалась в користь для церкви. Головами в сестрицтві були: О. Співак, Л. Койляк і О. Кошарна.

В квітні 1962 року сестриці з'єдналися з відділом.

Під проводом вище згаданих голів і управ Союзу Українок Канади наше жіноцтво виконало величезну працю для добра нашої церковної громади, бо за 30 років нашого існування ми передали до церковної каси $53,000, $16,000 виплатили за купівлю прикрас нашого храму, устаткування кухні і умеблювання резиденції священика.

Також наш відділ вклав $1,000 в розбудову оселі ОДУМ-у „Україна", а $1.000 на музей в Саскатуні.

З цього видно, що наше жіноцтво давало належну піддержку церковній громаді, і іншим українським потребам і обіцяє на далі рука в руку йти рядом з усіма організаціями для добра нашої Церкви. Ми віримо, що цей успіх скріпить нас жінок в нашій організації ім. Княгині Ольги, бо в ній . наша сила.

Оля ОСуліван, секретарка

БЛ. П. ПАРАСКЕВІЯ ДЕМКІВ
Годсон Бей, Саск.

Дня 30 грудня 1982 р. упокоїлась на 94-му році життя бл. п. Параскевія Демків.

Покійна залишила численну родину, дочку Анну Стахник у Гамільтоні, Онт., невістку Катерину в Давфині, Ман., 14 внуків, 11 правнуків і 8 праправнуків. Два сини упокоїлись скоріш від мами.

Спи спокійним сном наша дорога мамо, бабуню, прабабуню. Вічна пам'ять про неї хай завжди буде між нами. Кладемо нев'янучі квіти у пам'ять покійної — $18.00 на „Промінь".

Дочка Анна Стахник, Гамільтон

БЛ. П. ОКСАНА АНТОНІЙЧУК
Торонто, Онт.

В середу, 4-го серпня 1982 р. упокоїлася в Бозі на 93 році життя у Гамбер Меморіял Шпиталі в Торонті Оксана Антонійчук. Оксана, дочка Івана Яківчука і Анастасії з дому Щербань, народилася в селі Горошова, повіт Борщів в Західній Україні 7-го липня 1889 р. До Канади приїхала з двома приятельками до околиці Росборн, Ман. в році 1907. В році 1908 одружилася з Іваном Антонійчуком та прожили разом 61 років.

Піонерське життя не було легке, тяжко приходилося фізично працювати, однак обоє були молоді та з вірою і надією дороблялися. Покійна Оксана завжди мала позитивні погляди. В найприкріші часи вона все казала „то так все не буде — Бог нам допоможе й буде нам краще жити".

Обоє були глибоко віруючі. Були основоложники Української Православної Громади Пресвятої Богородиці в Ґлен Елмо, Ман. Помагали в її будові та пристарали речі до церкви. Покійна була старшою сестрицею впродовж 10 літ, була членкою сестрицтва та були активними членами Українського Народного Дому.

„Український Голос" і „Вісник" були в їхньому домі від перших чисел їх появи та читали вони їх від дошки до дошки.

В 1944 році перебралися з фарми до містечка Росборн. В їхньому домі перебувають студенти з фармів, які ходили до гайскул в місті. Обоє любили студіюючу молодь та багато

молоді помагали.

В 1963 році переїхали до Торонта жити з дітьми — дочкою Анастасією і зятем Іваном Пасербом.

Покійна Оксана була доброю вихователькою та примірною мамою. Вона учила своїх дітей Анастасію і Василя бути завжди добрими. Любити свій народ і свою рідну Українську Православну Церкву. Шанувати і поважати старших та помагати тим, які потребують помочі. В їхньому домі була згода, любов і пошана. Оксана любила вишивати й дуже гарні вишивки вишила на пам'ятку своїм дітям, внукам та правнукам.

Покійна залишила в глибокому смутку дочку Анастасію з мужом Іваном Пасербом в Торонті та сина Василя Антонійчука з дружиною Михасею у Вінніпезі. Троє внуків — Яремія Пасерба з дружиною Каролею в Бурлінгтон, Онт., Соню і Ришард Ґрабовських у Вінніпезі, Євгенію і Михайла МекЙейна в Оттаві, Онт.; шестеро правнуків — Давидка і Яремка Пасербів, Христинку і Лісу Ґрабовських, Шері і Василька Мек-Шейна.

В четвер і п'ятницю, 5-го і 6-го серпня відбулися Панахиди в похоронному заведенні Кардинала. В суботу рано 7-го серпня 1982 перенесено домовину до Катедри Св. Володимира, де відслужено похоронні відправи. Служили парохи Катедри: о. прот. Дм. Фотій, о. прот. Ю. Ференців і о. прот. П. Бублик. Поховано на цвинтарі „Проспект".

Після похорону відбувся заупокійний обід в домі п-ва Пасербів.

Спи дорога мамо, бабуню! Нехай канадська земля, на якій Ти так трудилася, буде Тобі легкою, а милосердний Господь нехай прийме Твою душу в оселі свої, де всі праведні спочивають! Вічна їй пам'ять!

АФР

* * *

ПОДЯКА

Родина покійної висловлює щиро сердечну подя:ку о. прот. Дм. Фотію ,о. прот. Ю. Ференціву та о. прот. П. Бубликові за похоронні відправи та дякові п. Ів. Радкевичу за спів, тим що несли домовину і всім тим що прислали квіти і картки співчуття та тим які зложили пожертви на нев'янучий вінок.

Хай Милосердний Господь винагородить Вас сторицею.

Дочка Анастасія Пасерб з родиною
Син Василь Антонійчук з родиною

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МИХАЙЛА ЛАВРИКА
Бурлінґтон, Онт.

23 січня 1982 року упокоївся Михайло Лаврик, один з передових членів громади Св. Володимира в Гамільтоні, залишаючи в великі смутку дружину Анну, дітей, внуків і всю родину.

29 січня 1983 р. о. М. Равлюк відправив Панахиду, співав хор під орудою дириґента М. Сушка. Після Панахиди, дружина покійного запросила всіх на поминальний обід до церковної залі. Приготуванням обіду зайнялось сестрицтво при церкві Св. Володимира.

Господарем обіду був адв. Ом. Федак. Під час обіду промовляли приятливі родини, які згадували добрі діла Покійного та висловлювали співчуття родині. На заклик господаря переведено збірку на Колегію Св. Андрея, яка принесла 322 дол. Збіркою занялись д-р Лазарович і п. Криворучко. Син Олесь з Оттави подякував о. Равлюкові, хорові та всім гостям за участь в Панахиді. Господар подякував всім жертводавцям і молитвою закінченою обід.

Нехай земля прибраної батьківщини буде йому легкою. Вічна йому пам'ять.

В. Г.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТІ ЙОСИПА ФІЯЛО

Після довгої недуги для 29 листопада 1982 р. помер в Оттаві Йосип Фіяло. Син Йосипа і Олександри Панасюк, народився 27 серпня 1893 р. в Києві. Середню освіту і Київську Консерваторію закінчив в Києві. Підчас 1-ої світової війни був на фронті, де осягнув ранґу капітана, а після революції служив в армії Української Народної Республіки. В 1931 р. закінчив Київський Політихнічний Інститут як інженер-будівельник і архітект. В цьому фаху працював до вибуху 2-ої світової війни.

Відступаючи з Києва опинився в таборах біженців в Німеччині. В 1946 р. переїхав до Бельгії а в 1954 році до Канади. Кілька років працював як архітект в Наяґара Фалс, опісля переїхав до Оттави, де жив з родиною своєї дочки Кіри і зятя Степана Яворських.

Маючи незвичайно лагідну вдачу був люблений і шанований всією українською громадою в Оттаві, а особливо молоддю. Як любитель музики і мистецтва брав активну участь в цих ділянках. Був музичним керівником молодої танцювальної групи „Дніпро" як також акомпаністом для молодечого хору і хору при Українській Православній Церкві, з якими нераз хоч в старшому віці вже виїздив на всякі мистецькі виступи поза Оттавою.

Але талант покійного Йосипа не обмежувався лиш до музики. Мав він великий дар до малярства із його мистецької руки вийшло багато акварель, пастель і олії. Особливо любив малювати квіти і пейсажі, що ними його приятелі любуються в своїх домах.

Вся українська православна громада є глибоко вдячна Покійному за його допомогу і поради для багатьох мистецьких і культурних імпрез.

На похоронне Богослуження яке відбулося дня 2-го грудня 1982 р. в Українській Православній Церкві прибуло багато приятелів і знайомих, щоб попрощати Покійного. Хай же його любов до життя, молоді і всіх людей живе все між нами а також пам'ять про нього нехай буде вічна!

Залишив в смутку дочку Кіру, зята Степана, сина Юрія з дружиною та двоє внуків — Доню і Івана.

Ірина Мушка

БЛ. П. МАРІЯ ТИХОНІВ
Лашін, Кв.

Дня 20-го травня 1982 р. рознеслась неймовірна вістка, що відійшла у потойбічне вічне життя Марія Тихонів.

Народилася Марія 20-го лютого 1929 р. на Чернігівщині в родині Івана і Марії Ткаченків. В час війни виїхала з батьками до Німеччини, а 6 червня 1948 р. приїхала до Канади і працювала, виконуючи всяку хатню роботу, а кожний зароблений гріш зберігала, щоб спровадити батьків до Канади.

Мрія Марії здійснилася і до року щаслива родина Ткаченків замешкала в м. Лашін, Кв.

14 травня 1950 р. Марія вийшла заміж за Миколу Тихоніва і обоє авключилися у парафіяльне життя церкви св. Юрія Переможця.

Будучи мамою двох дітей, Марія все ще знаходила час для праці в організації Союзу Українок Канади у відділі ім. Св. Княгині Ольги, яку цінила і віддано сповняла обов'язки як членка і в заряді.

Марія була рекорд. секретаркою 7 років і 4 роки рекорд. секретаркою Східньої Екзекутиви, головою Контрольної комісії, референткою „Променя" і архіву при відділі. Любила прибирати в церкві, помагала в кухні, співала в хорі церковному і жіночому. Марія любила колядки і щедрівки, тому в час Різдвяних Свят з гуртком любителів пісні йшла колядувати по хатах, а на Щедрий Вечір несла „щедрівку". Була побожною, любила свою церкву, зберігала традиції і звичаї, які перейняла від своїх батьків.

22-го і 23-го травня о. П. Шадурський відслужив Панахиду в похоронному заведенні. Співав мішаний хор в повному складі під диригентурою Т. К., а 24 травня відслужено похоронну Службу Божу в Українській Православній Церкві Св. Юрія.

Тіло покійної поховано на парафіяльному цвинтарі, де у 1976 р. поховано батька покійної Марії.

Бл. пам. Марія залишила в глибокому смутку мужа Миколу, маму Марію, сина Володимира з родиною в Бр. Колюмбії, дочку Юлю з родиною в Саскатуні, 4 внуків: Леона і Христину Тихонів в Брит. Колюмбії та Давида і Брадли в Саскатуні, брата Івана з родиною, сестру Анну з

родиною, зам. Ґайос, ближчу і дальшу родину, та багато приятелів.

Під час поминального обіду, згадували Марію добрим словом її друзі та складали співчуття горем прибитій родині.

Збірка принесла $467є00, з того на церкву $267.00, на „Промінь" $100.00, на „Український Голос" $50.00 і на „Вісник" $50.00.

Нехай канадська земля буде Марії легкою.

Т. К.

НА СВІЖУ МОГИЛУ ПІОНЕРА І ПАТРІОТА СВОГО НАРОДУ

„Відлітають сірим шнуром
журавлі в вирій".

У вівторок, 7 вересня 1982 р. упокоївся в Брентфорді на 84-ім році життя Григорій Осьмак.

В четвер вечером відбулася Панахида у похоронній каплиці, а в п'ятницю Заупокійна Служба Божа в українській православній церкві св. Михаїла. Як у каплиці так і в церкві служив о. парох С. Гуцуляк при великій приявності людей та приятелів, з церковним хором під рукою диригента Вол. Столяра. На запрошення родини, Апостола прочитав, і Тропарі за померлих відспівав Петро Гайовський.

На поминках церковна заля була заповнена. За головним столом сиділи: Мирослав Парфенюк, голова; о. парох С. Гуцуляк; дружина покійного, Розалія; син Богдан; його дружина Євгенія, та їх діти Катруся, Никольцьо та Іванка. Отець прот. С. Гуцуляк склав короткий, щирий некролог; далі співчували родині покійного — Володимир Паньків від церковної громади, пані Пережак від жіночого Т-ва Лесі Українки, від себе, автор цих рядків. Господар Парфенюк зробив заклик до збірки на пресу, що принесла $80.00 і на закінчення син Богдан висловив щиру подяку пані Шалай за приготування поминального обіду, та приявним за жертвенність та співчуття родині.

Григорій Осьмак народився 22-го березня 1899 р. в селі Витлін, Ярославського повіту в Галичині, Україна. Сімнадцятилітнім юнаком забрали його до австрійської армії, 1916 року, де добився ранґи сотника, та світова війна затягнула його до Литви, Греції, Італії, де попав у полон і просидів там до 1919 року. Звідти привезли його на рідні землі.

Григорій прибув до Канади, в Калґарі, 1926 р. Працював по залізницях та фармах. В Калґарі познайомився з панною Розалією Хіта й подружилися 12 вересня 1933 року. У 1938 році виїхали на схід до Вотерфорд і в Виндгам Центр відкрили крамницю споживчих товарів. У 1945 році переселилися до Брентфорд і тут Григорій Осьмак став одним з 12-ох основників Української Православної Церкви.

Покійний був тихої, лагідної та скромної вдачі. Обдарив його Господь вповні християнськими чеснотами, а вершком цих чеснот була його щирість і жертвенність; підтримував свою церкву, давав на народні цілі, любив свій нарід. Багато читав, передплачував „У. Г." і „Вісник" від перших своїх років у Канаді. Цікавився світом, подіями в своїм рідним краю, як і подіями всього українського народу. І так старався виховати свого сина-одинака, Богдана. Був добрим мужем дружини Розалії, добрим батьком свого сина Богдана та люблячим дідусем свого внука Никольця, внучат Катрусі й Іванки. Шанував свою синову Євгенію. Залишив їх у великій смутку, але щаслива дружина-мати, бо вигляди надійні, що син Богдан піде слідами свого батька та й поведе ще й діток своїх тим шляхом. Щасти їм Боже. Покійному хай земля канадська буде легкою.

Пані Осьмак, в пам'ять свого мужа складає $30.00 на „Промінь".

Петро Гайовський

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У світлу пам'ять моєї дорогої дружини, мами і бабусі, бл. п. Юськи Цибак (Палій), яка упокоїлась 3 квітня 1979 року, замість квітів складаємо $20.00 на журнал „Промінь".

Муж Михайло Цибак, Геров, Онт.
сини — Лоренс, Омелян і Ричард

— — — — —

У шості роковини упокоєння моєї дорогої свекрухи Параскеви Міненко, замість китиці квітів у світлу пам'ять Покійної складаю $15.00 як дар на журнал „Промінь".

Добр. Анастасія Міненко, Вінніпег

— — — — —

Замість китиці квітів на могили моїх незабутніх родичів — Стефана Савчука, який упокоївся 17 березня 1975 р. і мами Аделі — упокоїлась 17 квітня 1968 року в їх пам'ять складаю $20.00 на „Промінь".

Сесилія Крептул, Едмонтон

— — — — —

У другі і болючі роковини упокоєння наших дорогих батьків — Мартина і Марії Вівчар, які так вчасно відійшли від нас, кладемо вінок з троянд і барвінку на дорогі могили та в світлу пам'ять покійних засилаємо $10.00 на „Промінь".

Сини — Зеновій, Денис з дружиною Керин, Гамільтон, Онт.

— — — — —

У перші роковини мого дорогого мужа, бл. п. Івана Кука, який упокоївся 14 березня 1982 року у Ванкувері у його світлу пам'ять замість квітів дарую $10.00 на журнал „Промінь".

Дорис Кук, Ванкувер

— — — — —

У світлу пам'ять моїх дорогих і незабутніх: мужа Петра Нємого і батьків — Андрія і Марії Грицишинів, братів — Михайла і Миколи, складаю скромну китицю квітів на їхні могили — $25.00 на журнал „Промінь". Покійним вічна пам'ять.

Михаліна Нєма, брат Степан
Грицишин з дружиною, Бі-Лясел, Кве.

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок на свіжу могилу добр. Розалії Фик, яка упокоїлась у Келовна, Б. К. 7 листопада 1982 р. і засилаємо $10.00 на „Промінь".

Василь і Павліна Гакмани, Вернон, Б. К.

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок у пам'ять дорогого і незабутнього мужа Лукина Стефанюка, який відійшов у вічний спочинок 3 квітня 1981 р., також згадую незабутніх — тата Івана і маму Анну, братів — Михайла, Стефана і Василя, сестер Марію і Василину та її синочка Іванка й у світлу пам'ять покійних складаю $20.00 на „Промінь".

Параскевія Стефанюк, Едмонтон

— — — — —

У першу річницю упокоєння нашого дорогого мужа, батька і дідуся, бл. п. Михайла Лаврика, кладемо китицю квітів та в світлу його пам'ять засилаємо $36.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Лаврик, діти і внуки

У пам'ять довголітньої членки Анни Водяної (Сидор), яка упокоїлась 20 лютого 1983 р., проживши 84 роки, на нев'янучий вінок склали на журнал „Промінь" по $10.00 — М. Голюк, по $5.00 — П. Крокош, М. Мех, Євдокій Штепа, М. Марченко, К. Мосійчук, І. Мушка; по $3.00 — С. Прокопович; по $2.00 — В. Чіх. Разом $45.00.

Покійній Анні Вічная Пам'ять.

— — — — —

Кладемо нев'янучі квіти на свіжу могилу мого дорогого мужа Йосифа Марцінюка, який упокоївся 18 січня 1983 р. в Парма, Огайо, в його світлу пам'ять складаємо $25.00 на „Промінь".

Хай американська земля буде покійному легкою, а пам'ять про нього завжди з нами.

Дружина Анастасія Марцінюк,
син Зеновій і внук Михась, Парма, Огайо

— — — — —

Замість квітів на свіжі могили бл. п. Николи і Параскеви Довганюків, які прожили разом в подружжі 67 років і відійшли у вічність майже разом — Параскевія несподівано 9 березня, а Николай 12 по довшій недузі. Похорон відбувся разом.

Висловлюю мої найщиріші співчуття родині та сестрі Софії Гриник. На нев'янучий вінок у пам'ять Покійних складаю $10.00 на журнал „Промінь".

Вічна їм пам'ять.

Марія Лазарук, Едмонтон

— — — — —

П-во Тарас і Філія Кругляк складають на свіжу могилу б.л п. Николая і Параскеви Довганюків китицю квітів і засилають в їх пам'ять $5.00 на „Промінь" Родині Покійних та сестрі Софії Гриник висловлюємо найщиріші співчуття. Вічна їм пам'ять.

— — — — —

П-во Михайло Кругляки замість китиці квітів на свіжі могили бл. п. Николи і Параскеви Довганюків складають $5.00 на журнал „Промінь". Висловлюють найщиріші співчуття родині і сестри Софії Гриник.

Покійним вічна пам'ять.

— — — — —

Кладемо китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу нашої дорогої приятельки Теофілії Леськів (Сліпчук), яка упокоїлась на 53-тім році свого життя 6 березня, муж Теофілії упокоївся і листопада 1981 р. У світлу пам'ять Покійної складаємо $25.00 на „Промінь".

Складаємо синам Покійних глибоке співчуття, як так самі і родині Сліпчуків і пані С. Василишин.

Покійним вічна пам'ять.

Тарас і Філія Кругляк, Едмонтон

— — — — —

Пані К. Кругляк кладе китицю квітів на свіжу могилу бл. й. Теофілі Леськів і засилає у світлу пам'ять Теофілі $5.00 на журнал „Промінь".

Родині Покійної висловлює щире співчуття.

Покійній вічна пам'ять.

— — — — —

У світлу пам'ять мого мужа, бл. п. Григорія Шнурка складаю $18.00 на журнал „Промінь".

Дружина Ольга Шнурко з родиною, Мисисага, Онт.

Складаємо нев'янучий вінок у незабутню пам'ять наших дорогих родичів, бл. п.: тата Михайла Стручинського — упокоївся 17 серпня 1974 р., мама Сабіна Стручинська — упокоїлась 21 січня 1975 р. в Канорі, Онт., у світлу пам'ять покійних складаємо $18.00 на „Промінь".

Вічна їм пам'ять!

Син Микола і невістка Оля Стручинські,
Давнсв'ю, Онт.

— — — — —

Кладу китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу нашого дорогого онука Василя Никифорука з Транскони, Ман., який помер у трагічному випадку 25 грудня 1982 року. В світлу пам'ять покійного складаємо $20.00 на журнал „Промінь".

Дідусь і бабуся Михайло й Анна Охітви,
Ватсон, Саск.

— — — — —

У незабутню пам'ять мого мужа Антона, який упокоївся 24 липня 1958 року замість китиці квітів засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Юстина Петришин, сини Павло і Василь,
Виндзор, Онт.

— — — — —

Членки відділу ім. Св. Княгині Ольги у Вернон, Б. К. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу нашої дорогої членки бл. п. Катерини Ропчан, яка упокоїлася 1 березня 1983 р. У світлу пам'ять покійної, замість квітів засилають $10.00 на „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Родині викловлює глибоке співчуття.

За відділ: — Н. Микитюк, реф.

СПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКИХ ПОМИЛОК В ЕСЕЇ „ШЕВЧЕНКОВА МОРАЛЬНА і РЕЛІГІЙНА НАУКА" В ЧИСЛІ 3.

Стор. 2, колонка 2 згори 22 стрічка має бути: спомини поета.

Стор. 19 колонка перша, згори 17 стрічка, має бути:

„... А я, юродивий, на твоїх руїнах
Марно сльози трачу.
Заснула Вкраїна,
Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла,

там же — колонка 2 — знизу 21 стрічка, має бути: — вільного духом християнина.

Стор. 20 — колонка перша, згори 2 стрічка, має бути: про своє пекло і свою Беатриче. Там же — згори 3 стрічка, має бути: я був НЕЩАСНІЙШИЙ, а також має бути: ФЛОРЕНТІЙСЬКОГО. Там же згори 6 стрічка, має бути: „ЛЮБЯ НАКАЗУЮ ВИ".

Складаю китиці нев'янучих квітів на могили сл. п. дорогих мені: Андрія і Марії Мигайчуків — моїх родичів; івана і Докії Панчуків — родичів мужа; Василя Панчука — мужа; Тодира Панчука — брата мужа; Катерину Процишин — дочки; Григорія Козоріза — мужа; Параски Шипітки — сестри — в їх пам'ять засилаю $100.00 на журнал „Промінь".

Александра Козоріз

— — — — —

У світлу пам'ять моїх дорогих незабутніх: мужа Юліяна Білоуса, який упокоївся 13 квітня 1978 р., а також улюбленої доні Галі Білоус-Цукорник — упокоїлась 30 червня 1975 року, замість китиці чудових квітів складаю $100.00 на журнал „Промінь".

Дружина і мама Марія Білоус з родиною,
Давфин, Ман.

— — — — —

Кладемо китицю нев'янучих квітів на могилу наших дорогих — сестри Марії і шваґра Мартина Вівчара, які упокоїлись у січні і квітні 1981 році в м. Гамільтоні, в їх світлу пам'ять засилаємо $10.00 на „Промінь".

Сестри — Катерина Гринчук, Торонто
Анастасія Пережак, Брентфорд

— — — — —

Членки відділу Союзу ім. Ольги Басараб у Вакав, Саск. складають нев'янучий вінок у пам'ять покійних членок нашого відділу, які відійшли у вічність 1982 р. Ними є: Настя Луцюк, Анна Мохорук, Кароля Коленцрицька, Настасія Гнідич і Юстина Гринивеч, у світлу пам'ять покійних засилаємо $25.00 на „Промінь".

За відділ,
Олена Шевчук, реф. Променя"

— — — — —

Відділ ім. О. Басарабової в Келґари кладе китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу добр. Розалії Фик, і засилає у її пам'ять $20.00 на „Промінь". Родині висловлюють членки найщиріші співчуття.

За відділ — А. Крупник, голова

— — — — —

Складаємо нев'янучий вінок у пам'ять наших дорогих родичів: батько Микола Ковальський — упокоївся 22-го грудня 1965 р., мама Маріянна Ковальська — упокоїлася 1-го квітня 1982 р., мама Текля Маліцька — упокоїлася 1938 р. і батько Ілія Маліцький — 1944 р.

В їх світлу пам'ять засилаємо 40 долярів на „Промінь" Покійним вічна пам'ять!

Петро і Катерина Маліцькі

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у пам'ять моїх дорогих родичів, які упокоїлись — мама сл. п. Євдокія 16 квітня 1965 року, батько бл. п. Іван Буряник — 13 березня 1973 року, в їх світлу пам'ять засилаю $20.00 на „Промінь", журнал, якого вони обоє читали та високо цінили.

Дочка Марія Березюк і родина
Айтуна, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять на свіжу могилу моєї пок. дорогенької Мами, Анастасії Риштифанюк, замість троянд засилаю $20.00 на редакційний фонд „Променя".

Дочка Анна Сторожук,
Сенді Лейк, Ман.

Довкола дому

Стефанія Кульба

СМАЖЕНА РИБА

1 ф. риби — fillets of sole
½ горнятка муки
1 яйце
1 горнятко приправлених сухариків
3 ложки товщу до смаження

Кусники риби мачати в борошно, потім у яйце і в терті сухарики. Смажити на гарячому товщі — 8 хвилин — на обидві сторони, аж зарум'яниться. Подавати.

— — —

СМАЖЕНИЙ ПАСТЕРНАК

1 ф. пастернаку
2 вбиті яйця
⅔ горнятка тертих сухариків
½ горнятка масла

Обібрати пастернак, покроїти вздовж на четвертинки. Залежить від величини, ще раз покроїти на маленькі куски, щоб дати 2 - 3 цалі розміру. Вложити до посоленого окропу, прикрити покришкою і варити 10 хвилин. Відцідити. Обтачати кожен кусник в розбитому яйці а потім у тертих сухариках. Смажити на розігрітому маслі на золотий колір з двох боків.

— — —

ЗАКУСКА З ПЕЧІНКИ

1 ф. курячої печінки
6 ложок масла
2 - 3 цибулі
4 твердо зварені яйця

Печінку почистити. Цибулю посікки і підсмажити на маслі на ясний кольор. Потім вкинути печінку з цибулею, обертаючи. Коли простигне, дрібно посікти печіку з яйцями, посолити, поперчити до смаку і все добре вимішати. Подається з хлібом (товст).

— — —

М'ЯСИВА: Шоб солонина (бейкон) не ліпилися звеніть пачку кругло в трубку і зміцніть „гумкою" (рабир бенд), перед тим як вкладете в холодільник. „Гамбургер" смачніший як вставити в середину ложечку сира (катедж чіз). Шинка доволі смачніша як в часі печеня додавати „джінджер ейл" води. Тверде м'ясо можна зм'якшити як годину перед варенням намастити оцтом і оливковою оливою (олив ойл).

— — —

COTTAGE CHEESE MACARONI

1 teaspoon salt
1 thick slice of onion
4 cups boiling water
8 oz. uncooked macaroni
3 eggs
2 cups milk
2 cups cottage cheese
2 tablespoons soft butter
1 teaspoon salt
½ teaspoon oregano
¼ teaspoon pepper

Add teaspoon salt and slice of onion to the boiling water. Pour in the macaroni. Bring to a full rolling boil and cook until tender. Drain well and set aside. Beat the eggs slightly, add the milk, cottage cheese and the remaining ingredients. Mix well and add macaroni. Mix and pour into a greased 2-qt. casserole. Bake, uncovered in a preheated 350° oven for 50 to 55 minutes, or until set. Yields 6 servings.

POPPY SEED CAKE

4 tbsp. poppy seeds
1 cup buttermilk
½ lb. butter — softened
1½ cups sugar
4 eggs — separated
1 tsp. vanilla
2½ cups flour
2 tsp. baking powder
1 tsp. baking soda
1 package semi-sweet chocolate chips
½ cup brown sugar
2 tsp. cinnamon

Soak poppy seeds in the buttermilk for 1 hour. Cream butter, sugar, egg yolks and vanilla. Sift flour, baking powder and baking soda together. Add these dry ingredients and buttermilk mixture alternately to the butter mixture until all blended .

Beat the egg whites slightly and add them, the chocolate chips, brown sugar and cinnamon to the batter and mix until blended. Pour batter into a greased 10" tube pan or 2 loaf pans.

Bake in preheated 350° oven for 1 hour. Cool for 45 minutes — then remove from pan and cool on a rack.

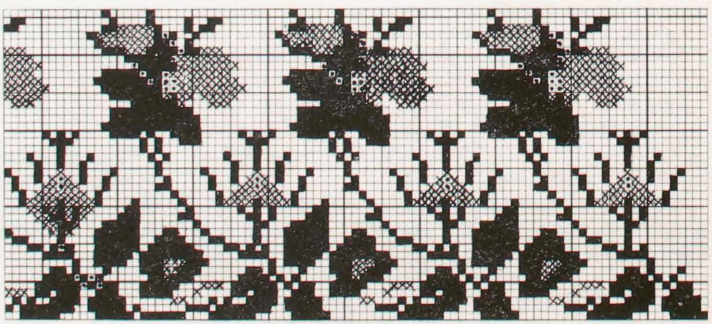

НАДДНІПРЯНЩИНА
Взір вишитий хрестиком — DMC нитки
■ чорна, × червона, • жовта
Український Музей Канади, Східня Філія
рисувала **Іванна Вахна**

ПРО ВІДДАНУ ПРАЦЮ РЕФЕРЕНТОК „ПРОМЕНЯ"

Ми вже не раз підкреслювали важливу працю референток „Променя". Забрало дещо часу, щоб у кожному відділі увійшла в життя референтка, яка сповняє подвійну ролю — одну для відділу як зв'язкова між журналом і жіночим товариством, а друге для журналу, входячи до складу його співробітниць. Деякі референтки довгі роки сповняють з посвятою свою працю на місяцях, інші діляться цим завданням у відділі для зміни.

На цьому місці хочемо подати звіт одної з референток „Променя" у відділі ім. Доньки України в Монтреалі пані Т. Сидоренко. Цей звіт вона здавала на річних зборах відділу.

„Як референтка журнала „Промінь" за рік 1982 я зібрала на передплати за журнал $833.00 . З Ваших пожертв я зібрала на пресовий фонд $167.00. Разом зібрано і вислано до журнала „Промінь" $1,000.00.

Крім того за біжучий 1982 р., я придбала 7 нових передплатниць журналу, а 8-ма відновила передплату. На превеликий жаль відійшли від нас на вічний спочинок 6 передплатниць.

Я написала 6 дописів, які були поміщені в різних номерах журналу „Промінь" за 1982 рік. Працювала я щиро із любов'ю.

Від редактора журнала пані Н. Когуської я отримала за цей рік 4 листи з подякою за мою працю, як референтки. У моїй праці допомагала вені пані Бавер, яка зібрала передплати і вислала до журналу, у сумі $36.00. Я щиро дякую пані Бавер за співпрацю зі мною як референтки.

Вам, дорогі пані, я висловлюю щиру подяку за Ваше довір'я до нас. Дякуємо Вам, за Ваші передплати за журнал, за щирі пожертви на пресовий фонд. Працю референтки я любила і люблю, але, на жаль, з персональних обставин мушу передати працю референтки.

Т. Сидоренко

Монтреал, 5 трудня 1982 р.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Наталка Гречка, Гвайт Рок, Б. К. (поправлене)	$1,000.00
Відділ ім. Ольги Кобилянської, Саскатун, з членського чаю	$300.00
Відділ ім. Лесі Українки, Ванкувер, з свята Лесі Українки	150.00
Олександра Мойсюк, Келовна, Б. К.	100.00
Михайло Петришин, Саскатун	100.00
Відділ ім. Кн. Ольги, Лондон, Онт.	50.00
Комітет Українок Канади, Вінніпеґ	50.00
Ол. Ромас, Лашін, Кве.	50.00
Прот. Ю. і добр. З. Туржанські, Ванкувер	50.00
Анна Федун, Торонто	30.00
Варвара Цимбалюк, Канора	30.00
Відділ ім. О. Кобилянської, Суррей, Б. К.	30.00
Марія Бородій, Овкбирн, Ман.	30.00
Прот. М. і добр. Л. Боднарчуки, Лонґ Бренч	37.50
Ірина Шлапак, Мюнхен	25.00
Ольга Сенчина, Едмонтон	26.00
Відділ ім. Кн. Ольги, Ґрімзбі, Онт.	26.00
з свята Л. Українки і Українських Героїнь.	
Анеля Чуко, Суррей, Б. К.	25.00
Анна Присяжнюк, Пайн Ривер	25.00
Д. І. Масцюх, Вінніпеґ	25.00
Відділ ім. Л. Українки, Вікторія, Б. К.	25.00
Відділ ім. О. Басарабової, Ґлеслин, Саск.	25.00
Емілія Чуко, Суррей, Б. К.	25.00
Н. Момотюк, Ст. Клейр	20.00
М. Прокопів, Едмонтон	**20.00**
Оля Скегар, Вінніпеґ	20.00
Ґеня Чмир, Суррей, Б. К.	20.00
Марія Петрусенко, Четам, Онт.	20.00
П-во Макар, Суррей, Б. К.	20.00
Віра Шевчук, Вилловдейл, у пам'ять дорогого батька	20.00
Федір Андрущак, Саскатун	20.00
Соня Гюзик, Торонто	14.00
Марія Орчук, Ґренд Прері, Альберта	14.00
Я. В. Мельник, Реджайна, Саск.	13.00
Галя Маріянич, Ту Гилс, Альберта	10.00
Марія Боднарчук, Ґронлід, Саск.	10.00
Лелія Митрук, Ванкувер	10.00
Павліна Кревецька, Вінніпеґ	10.00
Ольга Ліхочевська, Торонто	10.00
Розалія Ґовда, Едмонтон	10.00
Тетяна Лазарович, Едмонтон	10.00
Гейзел Петришин	10.00
А. Стандрик, Давфин, Ман.	10.00
М .Гриців, Содбури, Онт.	8.00
Марія Волчанська, Вінніпеґ	8.00
Розалія Баран, Тандер Бей, Онт.	8.00
Л. Карпінська, Ванкувер	8.00
Текля Кудрик, Ватсон, Саск.	8.00
Марія Гриценко, Ванкувер	8.00
Анна Малиш, Вернон, Б. К.	8.00
Марія Волощук, Едмонтон	8.00
Люба Яременко, Кичener, Онт.	6.00
М. Цвіклевич, Едмонтон	6.00
Марія Горинь, Чиливек, Б. К.	6.00
А. Гемстед, Торонто	6.00
Лукія Голубіцька, Едмонтон	5.00
Катерина Панґрас, Саскатун	5.00
М. Світальська, Вотерфорд	5.00
Олена Сірота, Торсбі	5.00
Володимир Іщенко, Вінніпеґ	5.00
Марія Гумчак, Монтреал	5.00
Анна Бойчук, Вестон, Онт.	5.00
Маргарета Пилипчук, Оттава	5.00
Анна Ткаченко, Летбридж, Альберта	5.00
Варвара Падченко, Монтреал	5.00
Марія: Кушнірик, Вінніпеґ	5.00

По $3.00 — Йосип Стрілецький, Монтреал, Анна Федун, Торонто, Вікторія Карпюк, Тандер, Бей, Л. Мулевич, Торонто, Н. Кінащук, Стирджес, Саск., Софія Давидюк, Айтуна, Люба Куць, Едмонтон, М. Підкаленко, Анна Кіпнбіда, Ольга Милащук, Текля Дробот, Оля Ковч, всі п'ять з Монтреалу, Марія Ґорчинська, Давфин, Д. Кубрак, Едмонтон, Олена Мишкевич, Торонто (поправлене), Анна Завальська (поправлене).

По $2.00 — Н. Сахно, Вестон, Олена Калуська, Гемінгсфорд.

OCT 85
U-44
HAWRYSH MRS KATE
602-11112-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A2

ISSN 0380-2140

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ СОБІ

Книга має 12 статтей про мистецтво, кераміку, Різдвяні та Великодні звичаї, куховарство, ткацтво, ношу, танці, писанки, вишивки, літературу, музику та деревoрізьбу.

Книга, розміром 8½ на 8½ цалів, гарно оправлена в тверду полотняну оправу з золотим витиском.

Крім 100 стор. статтей, книга має велику бібліографію, понад 100 гарних кольорових фотографій із українських канадських ручних виробів, гарний папір і чистий друк.

ЦІНА В ПРОДАЖУ $12.00.

ПОШТОВА ОПЛАТА 50 центів.

ДРУКОВАНА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Замовлення висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

A 25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2